

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában:
 Egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkeszti és kiadja:
BUDAY ALADÁR
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/b.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
 Európa egyéb államaiba és Amerikába
 egész évre --- --- --- --- --- 7 kor.
 Egy petsor hirdetés ára 20 fillér.

Január 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Hold		Hold- változás	
					kél.	nyug.	hossza	kél.		nyug.
19 Vasárnap	Jézus sz. neve	János (II. 1—11): Harmad	6 Epiphánia	Máté (III. 13. 17.): Eljöve Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy általa megkereszteltessék.	7 26	4 23	8 ó. 26 p.	dél u.	dél u.	Holdtölte 24-én éjjel 1 óra 6 p.
20 Hétfő	Fabián és Seb.	napon megnyegző lón a galileai Kánában...	7 Kereszt. Ján.		25	25	29	1 3	3 38	
21 Kedd	Ágnes szüz		8 György		24	27	32	2 2	4 42	
22 Szerda	Vinceze vértanu		9 Pólienkus		23	29	35	3 9	5 37	
23 Csütörtök	B. A. eljegyz.		10 Niz. Gergely		22	30	37	4 21	6 25	
24 Péntek	Timóteus pk.		11 Theodosius		21	31	39	5 34	7 4	
25 Szombat	Pál fordulása	Jézus a vizet borra változtatta.	12 Tatiána		20	33	42	6 46	7 38	

Hja, katolikus... az más!...

Budapest, 1902. január 17.

(B) Hol van hát az a híres liberalizmus, miniszter urak?

Ime, a protestánsok maguk kezelik a protestáns vagyont; iskoláikat ők igazgatják; papjaikat, tanáraikat, tanítóikat választják; költségvetést és zárszámadást készítenek évről-évre. A jogoknak és kötelességeknek ugyanezen önkormányzati tartalmával élnek a görög-keletiek is. Sőt ugyanígy vannak berendezkedve az erdélyrészi római katolikusok is.

Mit vétettek a Királyhágón innen lakó katolikusok, hogy velük szemben más mértéket használnak a liberális kormány? Mikor ejtették meg ellenük a vizsgálatot? Hol tartatott a végtárgyalás? Avagy talán a szabadelvű lobogó alatt kihallgatás, vizsgálat és ítélet nélkül is lehet büntetni?

A katolikus alapokat és alapítványokat a kormány kezeli. Illetéktelen és bántó gyámkodás ez. Illetéktelen, mert ha katolikus természetű az a vagyon, akkor a katolikusok egyeteme a tulajdonos. Bántó, mert a kormány nem felekezeti szerv és sem nem jobb gazda, sem nem becsületesebb, mint más emberfia.

A görög-keleti oláhok gimnáziumot tartanak fenn. Az erdélyi lutheránus szászoknak van öt gimnáziumuk és két reáliskolájuk. Tanítóképzője is van mindkét felekezetnek. Ezeknek tehát joguk van középiskoláik adminisztrációjára. Németül tanít az egyik; oláhul a másik. Alldeutsch eszmekört csöpögtet az egyik az ifju kedélyekbe; dako-

románt a másik. — A magyar állam kebelén a magyar állam számára kész ellenségeket nevel mind a kettő. Ez szabad. A kormánynak csak főlügyeleti joga van, a mit lanyhán, ügyefogyottan teljesít. Azoknak az iskoláknak a szelleme és a magyar kultúra között nincsen semmi kapocs. Szászok és oláhok ma távolabb állnak a magyar nemzet érzelmvilágától, mint harmincz év előtt.

Önkormányzatuk azonban mégis van. A Királyhágón innen lakó katolikusoknak nincs. Nem is lesz. Valami temetkezési-egylet-féle szervezetük lesz. Egyházi dalárdájuk is lesz a nagyobb templomokban. Ha jól viselik magukat, megnyerik azt a jogot is, hogy sánták, bénák, vakok számára menházakat építsenek. De, hogy valódi tevékenységi körrel bíró organizációt kapjon a katolikus társadalom, arról hegedült Szent Dávid.

Ezt az ügyet alaposan elbizottságozták és el-taktikázták. Harmad év előtt módjukban lett volna az ügy komolyságának és nagy horderejének megfelelő javaslatot készíteni. De akkor Horánszky Nándor puhatoló bizottságot indítványozott, megtudni a püspöki kar és a kormány véleményét. Ezt az indítványt elfogadta a kongresszus. Ezzel aztán megpecsételték az autonómia sorsát. A cselekvés átjátszódott a habozás terére. A puhatolás három évig tartott. Lelohadt még az a kis erély is, a mi mutatkozott. A számítás bevált. — Azért szalmatüz a magyar akarat, hogy ne tartson sokáig. Ha mindjárt meglesz, a mit kívánunk, hártatlan az öröm. Ha huzódik, halasztódik: ránk

dől a közöny, megunjuk a dolgot és ott egye meg a fészkes fülemile, a hol volt.

A liberális kormánynak nem elve az egyenjogúság. Péternek szabad, Pálnak nem szabad. Szerbnek, oláhnak, szásznak lehet autonómiája. A katolikusnak is lehet, ha erdélyi. De a többi katolikusnak nem lehet. — Egyenjogúság tehát nincs. Mäskülönben éljen a liberalizmus!

Mert a szó csak játék. A fogalom komédia. Az elv csalétek. A programm horog. Ime megakad rajta a feudális harcra, a merkantilis csuka, az iparos süllő, a ki vámsorompót kíván, az agrárius potyka, a kit csak a közös vámterület boldogít. Persze mindenik liberális. A krucifixbájszer, az orthodox zsidó, a nyakas kálvinista, az óvatos lutheránus, az istentagadó, a szabadkőműves, az arisztokrata, a demokrata, a pap, a harangozó, a kereskedő, a vadász, a halász, a madarász, Sáfár Zélig és Jókai Mór, Ó Buda és Esztergom, a mágócsi pusztá és a tátraí fenyves, a Duna és a Balaton, a trafikdohány és a denevér... minden liberális nálunk; az ég, ha derült, de akkor is, ha be van borulva, a mosolygó alkony és a rózsauju hajnal, a rátóti tehén és a mezőhegyesi tücsök, a suhogó bankjegy és a kivándorlók könnyhullatása — ez mind liberális.

Ez az egyetemleges liberálizmus egyszerre csak fölmondja a szolgálatot. Autonómia kell nektek? Micsoda? Hogy amnyi jogotok legyen, mint másnak? Hogy vagyonotokat magatok kezeljétek? Hogy középiskolátok ügyeit magatok intézzétek? Hogy egyesüljétek és szervezkedjétek egy nagy és hatalmas kulturtényezővé? Hogy fölébredjen bennetek az önceselekvés köteleessége? Hogy érdeklődés keljen bennetek saját egyházatok iránt? Hogy bevonulásotok által még nemzetibbé, még magyarrabbá tegyétek a magyar katolikus szellemet?! Olyan nincs!

De kérdezzük hát, mióta szünt meg az önkormányzat liberális fogalom lenni? Mióta lett liberális eljárás az, hogy a kormány, hatalmának növelése érdekében, kézbekaparítsa az egyházi vagyont? Milliókat zárni el attól, hogy kulturális föladatak teljesítésére szervezkedjenek, erőiket egyesítsék, tevékenységükkel közreműködjenek a közjó előmozdítására: ugyan magyarázzák meg már egyszer, mi hát a reakció, ha nem ez? Ha pedig reakciónáriusok, miért viselnek szabadelvü álarcot?

Léha felületesség összekeverni a magyar katolicizmus szellemét más országok katolicizmusának szellemével. A magyar katolicizmus nemzeti tartalommal bővelkedik. Szerzetrendjeink kilencztized része legeslegesül jár a hazafias magyar szellem ápolásában. Semmivel sem áll hátrább, mint Sárospatak, Debreczen, Nagyenyed. Sőt! Magyaros érzületben az állam

valamennyi középiskoláját jóval fölulmulja. Magyar plébániáink szelleme törzsökös magyar. Történelmi vonások fűzik a hazához a magyar katolikus egyházat. A nemzetfejlesztő történetírás és költészet birodalmában jelentékeny állást foglal el a magyar katolikus papság. Magyar szentek legendái adnak nemzeti színezetet hazánk katolicizmusának. Régi csatatéreinke együtt porladnak a papok csontjai a nemesség csontjaival.

Ez nem kozmopolita katolicizmus. Ez nem szövötkszik idegen hatalmakkal. Ez a honvédek mellé állott, mikor hívta a haza. Alkotmányunk kiépítésében történelmi részt vett. Polgári szabadságunknak ellent nem állott. Népünket hazafiságban nevelte. Egyetlen felekezetünknek sincs a régmúltból egyházi éneke a szenvedő, árvaságra jutott magyar hazáról, csak a katolikusoknak.

Ne tessék hát féltetni hazánk nagy érdekeit a katolicizmus szervezkedésétől. Ne kenjék rá az ultramontanizmus vádját, mert még papjai sem ultramontánok. Ezek a papok olyan jó magyarok és olyan jó hazafiak, mint bárki más. Szünjék meg végre a liberális türelmetlenség. Az a kormány pedig, mely elvonja a magyar katolikusoktól azt a jogot, a mit a szászok és oláhok gyakorolnak, ne képmutatóskodjék tovább, hanem oldja le a szabadelvűség álarczát.

Erdély földje.

Időközönkint visszatér a napilapokban az a hír, hogy egy-egy erdélyi magyar birtokos földjét román pénzintézet vette meg. Tudjuk, mit jelent az ily hيرادás. Azt jelenti, hogy ez a földterület végleg elveszett a magyarságra nézve.

Erdélyben a magyarság ekképen folyvást gyöngül, az oláh elem ellenben egyre erősödik nem csak számban, hanem hatalomban is. E tények jelentőségét csak nagyfoku rövidlátás veheti a legnagyobb megdöbbenés nélkül. A hol a magyarság egyre jobban veszti a tért lábai alatt, a hol a magyar földesur mindjobban kipurultul, a magyar paraszt pedig földönfutóvá lesz, s helyettük ugy az ősi kuriákba, mint a parasztbirtokokba ellenségük ül: ott a lélekharang csendül meg egy-egy vidék magyar jellege fölött. Az oláh lesz urrá gazdasági téren, s ezzel együtt átalakul az egész vidék nemzetiségi képe. A tönkrement magyarság az urrá lett oláhok szolgálatába szegődik; eleinte csak a gazdaság terén lesz alávetettje, később faji, nemzetiségi tekintetben is áldozatul esik a hatalmasabbnak. A föld, s a vele járó hatalom adta meg karakterét az egész rajta élő lakosságnak. Rákóczi egyik történetírója megjegyzi, hogy ha mostanában valakinek oly óriási birtokai volnának, tole függne a magyar parlament képe, iránya.

Öntudatos, következetes faji politikának eredménye ez a szomorú állapot, a mely immár lehetetlenné teszi, hogy továbbra is tétlenül nézzük a magyarság pusztulását Erdélyben. Ez a faji politika minden téren megnyilvánul; áthat mindenkit, egyeseket és tömeget, társulatokat és intézményeket. A román pénzintézetek is e politika szolgálatában állanak. És ez magyarázza meg a román-

ság terjedését, erősödését. A magyar birtokosság pedig pusztul, züllik, mert ugyan melyik magyar pénzüzet az, a mely a nyereségen kívül nemzeti szempontok által is vezéreltetné magát, oly módon, mint Erdélyben a nemzetiségi bankok?

Államnak és társadalomnak egyaránt kötelessége, hogy megakadályozza az erdélyi magyarság további pusztulását. Az a föld, a mely a nemzetiségek kezébe került, erős kézben van, a melyet sokan és hathatósan támogatnak, a melytől bajos vagy éppen lehetetlen azt visszahódítani. Azt azonban föltétlenül kívánnunk kell, hogy a nemzetiségek további zajtalan hódításának végét vessük.

Az állam bizonyos fokig már eddig is megtette a maga kötelességét; összevásárolt nagyobb földbirtokokat, a melyek nélküle szintén a nemzetiségi bankok hatalmába kerültek volna. E földek nagy része telepítési célokra van kijelölve, s így fontos nemzeti misszió szolgálatára szenteltetett. A céltudatos és teljesen keresztülvitt telepítés sok mulasztást jövátehet, ha a magyar földet munkabíró, erős, fejlődésképes parasztsággal népesítik be.

Annál nagyobb a büne azonban a társadalomnak, a mely e téren igazán semmit se tett, s meg sem kísérelt csak valamit is tenni.

A ki azt hiszi, hogy a cselekvés ez irányban nem is lehet a társadalom föladata, hogy e téren csakis az állam működhetik eredményesen, az tekintse meg a román pénzüzetek működését. Tisztán a maguk és a társadalom erejére utalva végzik sikeres munkájukat.

A földmivelésügyi tárca bizottsági tárgyalásán is fölmerültek ezek a kérdések, s itt is sokan sürgették az állam mentőakciójának megkezdését. A földhitel útján, szövetkezeti kombinációval vélik némelyek a kérdést megoldhatónak.

A módozatok nem okoznak semmi nehézséget. Előtünk áll a példa, a melynek eredményei ránk nézve oly keservesek. A mint a románság hódított tőlünk, úgy lehet nekünk is legkönnyebben — ha nem is visszahódítani, hanem legalább is megtartani számunkra a még birtokunkban levő magyar földet.

Ez az akció már annyira nélkülözhetetlen, hogy megindításában nem kételkedhetünk. — y.

A kath. autonómiai kongresszus.

Nagy érdeklődés kíséri és nagy csalódás fog benünket abból érni. A kongresszus előtt egy tervezet fekszik, mely leginkább a kormány álláspontját képviseli, ez a tervezet pedig senkinek se kell. A püspöki kar, meg azok, a kik igazi autonómiát akarnak, egyszerűen elvetik. Kevesen vannak, a kik elfogadják, de azok is annyi jogfőntartással kívánnak élni és annyi módosítást kívánnak rajt tenni, hogy hiábavaló munkát végez az egész kongresszus.

Két főkérdés merül itt föl. Mi jobb? Az-e, ha a kongresszus elfogad akár milyeu autonómiát, csak legyen, és azután majd tágitják azt az idő és a viszonyok? Vagy az-e, ha a kongresszus széteszik és inkább semmi autonómiánk se lesz, minthogy korcs legyen?

Nem habozunk kimondani, hogy nekünk *ez az autonómia*, olyan autonómia, milyennel a kormány megkínál, *nem kell*. Abból ránk csak újabb terhek hárulnak; abból ránk csak újabb megaláztatás fakad; abból nem fogjuk elérhetni a katholicizmus haladását, ragyogását, tekintélyét soha; abból csak nagyobb közöny fog születni a vallás iránt; abból csak vizsalyok, széthuzás és ennek folytán zülles terem a katolikusok kebelében.

Ilyen autonómia nekünk nem kell.

Ilyen autonómiánál sokkal többet ér a katolikusok *társadalmi szervezkedése egyesületi alapon*. Az volna az igazi önkormányzat! Katolikus hitet, érzést, fölfogást vinni a közéletbe, a gazdálkodásba, a családéletbe a társadalmi szervezkedés képes lenne, de ilyen autonómia arra nem képes hanem csak rombolni fog ott is, hol az utolsó évtizedek alkottak.

Nézzünk a dolgok mélyébe és beszéljünk őszintén! Nagy szó, de igaz, *nincs is nekünk* olyan katolikus közönségünk, mely képes volna a katholicizmus szellemének megfelelő kormányzásra! Katolikusok és katolikusok közt olyan mérhetetlen örök tátonagnak még az alapigazságok tekintetében is, melyek áthidalására évtizedek és más generációk kellene. A mai viszonyok között az autonómiában sokkal több gondot okozna és sokkal több dolgot adna egynehány igazi katolikusnak az, hogy a többit a hitettségben, a tisztaságban, az okosságban megerősítse és megtartsa, mint hogy ráérnének valamit velük együtt kezdeményezni és megalkotni.

Nem egészen a katolikusokban van a hiba forrása. Azokat, kik ma koruknál és társadalmi állásuknál fogva «tekintélyes katolikusok» gyanánt szerepelnek, azokat nem katolikus nevelésben részesítették, hanem protestáns, sőt katolikus-ellenes szellemben tanították. Közülök sokan távolabb állanak a katolikus igazságoktól, mint a törökök.

Fáj, így szólni; de így igaz.

No, ilyenekre nem biznám magam és nem akarnám vállukra rakni a katolikusok gondozását. Minek valakire többet terhelni, mint a mennyit megbír? Verébtől fülemile-csattogást ki vár? Én nem. És bár vádolom a kormányt azért a csalásért, melylyel az autonómia-kongresszust egybehívta (mert az egyházpolitikai törvények ellenarában azt megígérte), pedig nincs szándéka valóságos autonómiát szervezni; mondom, bár vádolom őt ezért, mégis a jóságos Gondviselés kezét látom és hálálom abban a merevségben, melyet most ugyanaz a kormány tanusit velük szemben és így megakadályozza, hogy képtelen emberek a jó autonómiát is elrontsák, önző- és párt-célokra fölhasználják, minket gúnyba és röstelkezésbe keverjenek, köztünk elégtelenséget szítsanak, minket szétagoljanak. Maradjon inkább minden a régi-ben. Majd jön jobb idő és abban jobb emberek. *Egész emberek és egész férfiak és egész katolikusok*. Azok birni fogják azt, mit a maiak nem birnak. Ki fogják vivni előbbben a jogot arra, hogy rájuk bizzák a katolikusokat és csak aztán fogják követelni is, hogy rájuk bizzák. Támadni fog a bizalom irántuk, mely a maiak iránt nem támadhat, mivel ismerjük őket.

Az autonómiai kongresszus részletes tudósítása nem férne el a lapok hasábjain. Egy hét óta folyton beszélnek, naponta három órát. Hallottunk sok hithű beszédet, melyeken épültünk volna, ha a maga helyén mondották volna el. De pirultunk miattuk az autonómiai kongresszuson; azért t. i. mert fájdalmasan tapasztaljuk, hogy a katolikusok legelőkelőbb országos gyűlésén még előbb *téríteni kell*.

Pedig kell. Mert hallanunk kellett ott sok olyat, melyből kitűnt, hogy ezek a jó urak nincsenek tisztában még a katholicizmus krisztusi fundamentumával sem! Beszéltek ott jogfőntartásról és jogvárásról, reményről meg kába árbrándokról és szemben állanak katolikusok katolikusokkal, akárcsak őseink Belgrád alatt a nagy Mohameddel,

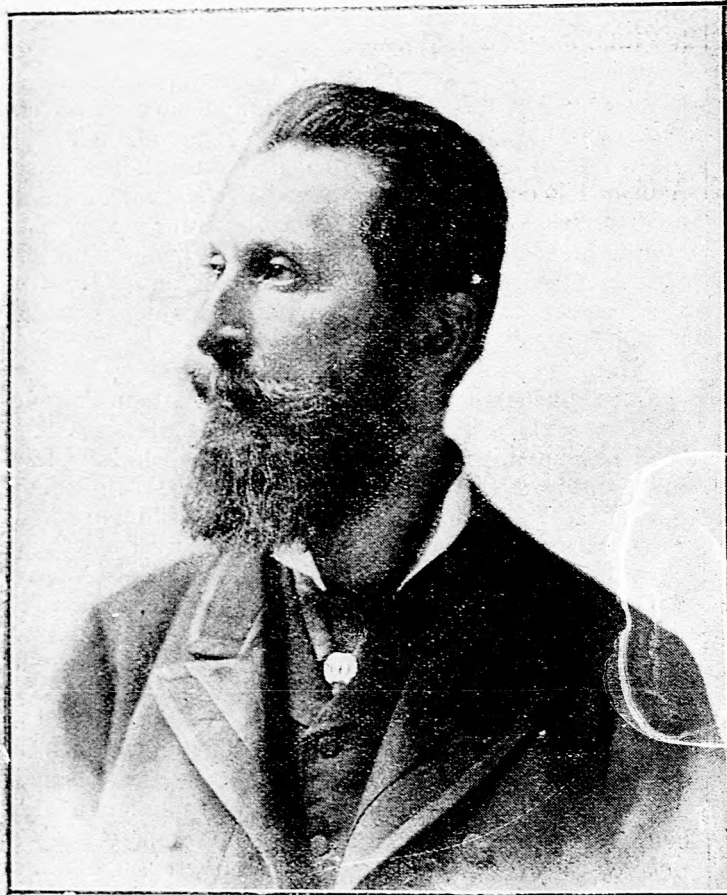
És mert tudom, hogy mindez hiába van, de mindez nem is lehetne más, mint hiábavaló, azért nem irom ide soronkint, a mit beszéltek. A helyett elmondom, a mi szivemen fekszik és neked mondom el, jószándéku magyar

nép, mert neked való, mert a te szived ma mérhetetlenül közelebb áll Jézushoz és a katolikus egyházhoz, mint áll azoké az autonómiáról szónokló uraké együttvéve.

Azt mondom pedig: Kell, hogy autonómiánk legyen, de az legyen tökéletes! Tökéletes autonómiát azonban csak tökéletes, hithű, talpig igaz férfiak fognak majd csinálni. Neveljétek ilyeneket!

Neveljétek az egyháznak igazi hiveket, a hazának igazi katolikus polgárokat, foglaljátok a katolikus hitelveket a ti polgári tevékenységtekbe; mikor bírót, esküdteket, papot, a hol, mikor képviselőket választotok, akkor legyetek katolikusok és így tanítsátok fiaitokat is, hogy gondolkozzanak és tegyenek.

Alakítsatok katolikus köröket, katolikus olvasó-

A katolikus autonómiai kongresszusból: Apponyi Albert gróf.

gazda-, ifjusági egyleteket, kath. szövetkezeteket, takarékpénztárakat, mindenikkel nyomban csatlakozzatok a kath. központokhoz. Ha ilyen katolikus egyesületi háló fogja valaha körülfogni az országunkat, akkor eljő a kath. öntudat ideje, akkor földerül majd a katolikus autonómia napja!

Foglalkozzunk a néppel — a mig nem késő.

Erőnk, bizalmunk, jövőnk alapja a népben van s csakis a néppel együtt lehetünk erősek.

Keresztény katolikus hitünk parancsolja a népen segíteni, a népet támogatni, a nép sorsát szívéünkön viselni.

Kettős érdek, kettős tekintet kötelez tehát arra, hogy leszálljunk a nép közé, hogy foglalkozzunk a néppel, hogy bajain segíteni, anyagi helyzetét jobbra fordítani siessünk, hogy fölemeljük magunkhoz a népet, erőssé,

függetlenné, gazdaggá, erkölcsössé tegyük minden irányban.

Fogjunk hozzá kettőzött lelkesedéssel, buzgalommal, nemes elhatározással, kitartással ehhez a munkához. Addig, a mig nem késő.

Mert ime, megindult a népmetés — különben értékes és becses — munkája azok részéről is, a kik bizonyosan nem katolikus szellemben nem a mi elveink, a mi nézeteink, a mi reményeink szellemében fogják végezni ezt a munkát.

★

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter kidolgozta az ifjusági egyletek alapszabályait, és mindenütt, hol gazdasági ismétlő-iskola van, létesíteni óhajtja ezekkel kapcsolatban az ifjusági egyesületeket. — Gazdasági ismétlő-iskola pedig van vagy 2000 Magyarországon.

Még nem ismerjük ezeket az alapszabályokat, de előre is tudjuk, hogy azokban hangoztatva lesz a vallásos irány, az erkölcsi nevelés stb. Mindez azonban természetesen nem lesz katolikus szellemű vallás-erkölcsi nevelés, határozott katolikus irány, hanem amolyan felekezetenküli vallásos szellem, a mit a liberálisok hirdetni szoktak, mikor vallásról beszélnek.

És ha ezt az ifjusági egyesületet fölállítják mind a 2000 gazdasági iskolában és vezetni fogják állami tanítók, kormány kezében lévő közegek — akkor elveszik tőlünk a jövőt, a katolikus ifjuságot.

Pedig minékünk ma alig, hogy van valami 20 katolikus ifjusági egyesületünk!

★

Ujabbán széles körökben indult meg a munka a gazda-körök létesítése végett.

Az Első Keresztény Szocialis Kurzuson erőteljes felszólítást hallottunk, hogy a falusi katolikus körök és olvasó-egyesületek is nem egyebek gazdaköröknél, ha azok kiterjesztik működésüket a nép gazdasági érdekeinek fölkarolására, a gazdasági ismeretek terjesztésére stb.

A «Társulati Értesítő» ezután meg is kezdte az akeziót s az «Elnöki Utmutató»-ban egész sorozatát közölte a gazdasági előadásoknak, utmutatást adott gazdasági tanfolyamok berendezésére, gazdasági gépek beszerzésére stb.*

Vajjon volt-e foganatja?

Hiszen, ha a gazda-körök életbe lépnek, ezek ismét mellőzni fogják a katolikus szempontokat s tagjaikban, működésükben, szellemükben amolyan felekezetenküli intézmények lesznek.

Vajjon nincs-e nagyobb szükségünk katolikus alapon álló s a gazdasági érdekeket is felölelő katolikus egyesületekre?

★

Darányi Ignác földművelési miniszter immár 1000 gazdasági népkönyvtárt állított föl az országban.

Előttem fekszik ezeknek a könyvtáraknak katalogusa. Van bennük gazdasági mű, történelmi mű és szépirodalmi munka. Van köztük jó és kevésbé jó vegyest. De egyetlen vallás-erkölcsi mű sincs. Határozott katolikus, keresztény irányu meg épen nincs.

Mi lesz a népből, ha folyton csak közönyös, színtelen munkákat olvas. Nem fog-e fölébredni benne az a gondolat, hogy a hit tanai, igazai csak a templomban, a prédikáló székben hirdettetnek, az irodalom, a tudomány azonban mást mutat.

* Az itt említett nagyon hasznos folyóiratokat Dr. Gyürk Ödön szerkeszti. Megrendelhetők nála, Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 8. szám alatt.

ssel, buzgalom-
neze a munkához.

különben érté-
is, a kik bizo-
a mi elveink, a
n fogják végezni

szter kidolgozta
mindenütt, hol
óhajtja ezekkel
t. — Gazdasági
Magyarországon.
szabályokat, de
tva lesz a vallá-
lindez azonban
zellelű vallás-
s irány, hanem
ellem, a mit a
ásról beszélnek.
föállítják mind
i fogják állami
k — akkor elve-
got.

ny van valami

meg a munka

Kurzuson erő-
alusi katolikus
egyebek gazda-
désüket a nép
gazdasági isme-

eg is kezdte az
egész sorozatát
mutatást adott
gazdasági gépek

e lépnek, ezek
szempontokat s
ikben amolyan

katolikus ala-
ölelő katolikus

niszter immár
országban.

nak katalógusa.
és szépirodalmi
gyest. De egyet-
holikus, keresz-

zönyös, szinte
ni benne az a
templomban, a
m, a tudomány

okot Dr. Gyürky
esten, VIII., Rökk

És mindezzel szemben nekünk alig van 200 katho-
likus népkönyvtárunk.

*

És beszélhetnék még sokat a gazdasági előadások-
ról, tanfolyamokról, iskolákról s a nép-segítés egyéb
módozatairól.

Azonban minek?

Elég, ha ismétlem, hogy foglalkozzunk a néppel, dol-
dolgozzunk a népért, karoljuk föl annak számtalan ügyét,
bajját, segítségünk sokféle szenvedésein.

Most, a míg nem késő.

A míg el nem szakítják tőlünk a népet is egészen.

Dr. Kövesdy Jenő.

Az adóreform.

Érdekes hír szivárgott ki a pénzügyi miniszterium-
ból. Olyan hír, a mely megérdemlené, hogy első helyen
foglalkozzunk vele. A hír a következő:

Az adókiadó bizottságok idej munkája rendkívül fontos.
mert az adóreform alapjául szolgál. Az idej kivetésnél épp e
miatt a lehető legszigorubbán járnak el s mindent megtesz-
nek arra, hogy az adóemeléstől senki se menekedhessék.
A pénzügyi hatóságok hónapok óta titokzatos adatgyűjtést
folytatnak s az adó alá eső legtöbb félnek még a magán
életéről is szereztek be értesítéseket. Különös súlyt fektetnek
a III. osztályu kereseti adó alá eső felekre, mert a tervezett
reform keretében ez az adófaj esik a legnagyobb változás alá.

Hát hiszen azt már régóta megszoktuk, hogy minden
adókiadó a polgárok újabb szomorúságát jelenti s a véd-
telen ember nem számíthat semmiféle elnézésre. A mi
adokiadó rendszerünk olyan, a mely mellett igazságos adó-
zásról, a terhek méltányos elosztásáról szó sem lehet.

Nem új panasz, hogy az adókiadó bizottságok pár-
tatlanságához — tisztelet a kivételnek — sok szó fér.
A bizottság tagjai, bár maguk is polgárok — egyuttal
azonban gyarló emberek. Sem itéletük, sem eljárásuk nem
kerül elrostálás alá. Fölfogásuk szerint ugyan is nekik
nincs egyéb dolguk, mint beállítani azt az adóösszeget,
a melyet az illető területre előirányoztak.

A beállításnál azután nem csak felületesekek, hanem
könnyművek is. Bizonyítja sok száz panasz, sok száz
tönkre ment ember, a kit a tulságos adó nyomott agyon.
A pajtáskodás, komaság, politikai érdek százakat enged
ki az igazságos adózás terhe alól, hogy ezeket sujtson
méltánytalanul.

A míg a jómódu A. B. C. D. alig fizet valamit a
nagy jövedelméből, addig a többi, a sok ismeretlen ipa-
ros, meg kereskedő összeroskad, mert viselniök kell azokat
a terheket is, a melyektől amazok megmenekültek.
A személyes gyűlölség vagy üzleti verseny hosszú vágya
néha elrettendő mértékben kap teret az adó kivetésnél.
S ennek a törvényes oltalom mellett üzött eljárásnak a
megtorlására nincs módja a károsult félnek.

Evek óta hol erősebben, hol gyöngébben, de szünet-
lenül folyik a harc a mai adókiadó rendszer ellen.
S hogy ez a rendszer rossz, belátta maga a pénzügy-
miniszter is, a mikor a kivetés reformálására ígéretet tett.
Ám az utolsó stáció keserveit a polgárságnak még át
kell élni. Erre vall a fentebb jelzett hír, a mely, ha igaz,
nagyon keserves állapotokat teremthet. Az idej kivetésnél
méltán várhattuk, hogy a kormány tekintettel lesz az
ország súlyos gazdasági helyzetére, ha apadna is az adó-
jövedelem, megtesz mindent, hogy legalább ez uton segít-
sen az adófizetők helyzetén.

Még a legvérmesebb álmódózónak is be kell látnia,
hogy az általános szegényedés és a minden téren válság-

gal küzdő üzleti élet föltétlen megköveteli az adóterhek
csökkentését még az adóreform előtt. A kiadott értesítés
pedig éppen ellenkezőleg arra vall, hogy a kormány még
ma is adóemelésre spekulál.

Nagyon rosszul teszi. A lakosság óriás többsége nem
tud, de nem is akar újabb és nehezebb teherviseléssel
megküzdni. Ezt a kormánynak is tudnia kell. Annál
inkább, mert ellenkező esetben keserves csalódás érné.
Néhány ezer műhely és üzlet becsukódnék s az állami
jövedelem szaporulat helyett milliókra rugó kárt szen-
vedne. Ezt a végzetes következményt elháríthatja a pénz-

A katolikus autonómiai kongresszusból: Zichy Nándor gróf.

ügyminiszter, ha az adószaporítás helyett arra törekszik,
hogy a legkisebb üzletember is valóságos, tiszta jövedelme
után fizesse az adóját és méltánytalanul senki se terhel-
tessék meg. Követeljük azt épp a küszöbön álló reform
érdekeiben, a mely csak akkor lehet jó és igazságos, ha
minden polgárra képességéhez mérten vetik ki az adót.

Bölcsesség a hullámokon.

Egy vén révésznek ócska csónakán
Ült hat tudós; és azt beszélgették,
Hogy nincsen Isten és hogy hisz a nép!
A csónak roppant. Szól a vén: «No lám,
Ha tudnak uszni, hát most uszszanak!»
— «Jaj Istenem!» — kiáltott mind a hat.

POLITIKAI HIREK.

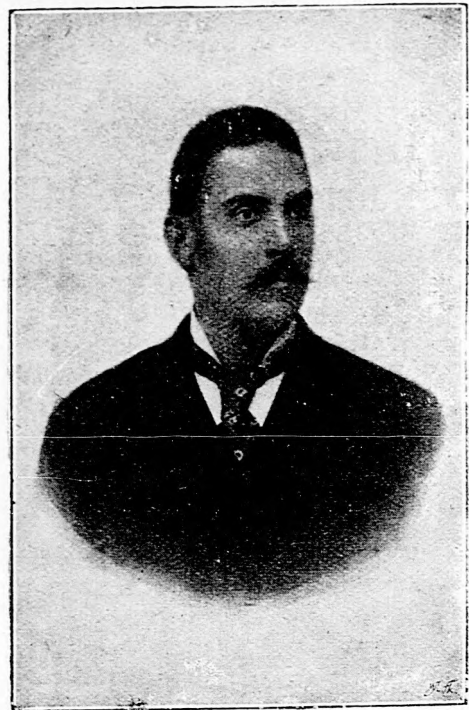
Országgyűlés. Csütörtökön kezdte meg üléseit a képviselőház a karácsonyi szünetek után. Napirendre a vármegyei pénztárakról szóló törvényjavaslat volt kitűzve, de Széll Kálmán megkérte a Ház elnökét, hogy vétesse le a javaslatot, mert ő beteg, nélküle pedig javaslat úgy sem tárgyalható. Ezt az indítványt Fejérváry báró adta elő, a Ház azt elfogadta. Pénteken azután nem volt ülés. Szombaton pedig az ujonczjutalék megállapítására és megajánlására vonatkozó javaslatok képezték a napirendet. Ugyancsak szombaton terjesztette be a pénzügyi bizottság az 1902-ik évi költségvetésről való jelentését, úgy hogy a jövő hét közepén a költségvetés tárgyalása már sorra is kerülhet.

Megsemmisített választás. A királyi kuria széki Teleki Domokos grófnak *deési* mandátumát a január 9-iki tárgyalás alapján megsemmisítette és a grófot félévvel választási jogától is megfosztotta, mert beismerte, hogy a választás reggelén magához invitálta az oláh parasztságot és őket dűsan megvendégelte, itatta.

A galgóczi választás szombat reggeltől vasárnap hajnali három óráig tartott. 1990 szavazatból *Meszlényi* Pál néppártira esett 1021, így tehát Rudnyánszky Béla 969 szavazata ellenében Meszlényi lett a galgóczi kerület új képviselője. Visszautasítottak 58 szavazót. Az október rendes választáson Rudnyánszky csak 808 szavazato

A katolikus autonómiai kongresszusból: Hortoványi József dr.

A kath. autonómiai kongresszusból: Rakovszky István.

nyert, míg Gágern Miksa báróra akkor 1055-en szavaztak. Meszlényi megválasztásának pártkülönbség nélkül örvendhet országunk.

Nagy beruházási kölcsön. Tél kezdetén tett már ígéretet a kormány, hogy a munkanélküliség enyhítésére beruházási megrendeléssel fog segíteni a gyáripáron. Fél tél elmúlt már azóta és már-már azt kellett vélni, hogy pusztá igéret marad ez. De most arról értesülünk, hogy a pénzügyminiszter sokkal nagyobb arányokban akarja ígéretét beváltani. Ehhez 200 millió korona költséget kíván megszavaztatni az országgyűlésen, melyet kölcsönpénzből kell majd fedezni. A bankokkal már tárgyal, sőt néhányal már szerződést is kötött.

A szamosújvári kerület orsz. képviselője, Molnár Antal a múlt héten meghalt. A mandátumra már most megindultak a jelölések. Legkomolyabb jelölt *Esztegar* Gergely főgimnáziumi hittanár, kit az iparososztály óhajt mindenképpen, de még nem bizonyos, vajjon elfogadja-e a jelölést. Emlegetik még Gopcsa László miniszteri titkárt és Gajzágó Ferencz táblabíró. Valamennyien kormánypártiak; ellenzéki jelölt még nincs.

A Reichsrath összehívása január 20-ikára van kitűzve. Körber osztrák miniszterelnök azonban még nem tudta megállapítani annak munkarendjét és így az összehívás január havában nem is valószínű.

Két levél a jegyzőségről.

Első levél.

Irja az öregebb testvér.

Kedves öcsém! Tudod, hogy én minden áron le akarok beszélni arról a szándékról, hogy falusi jegyző légy. Öreg Veronka nénink annyit beszélt, mesélt neked a falusi élet örömeiről, a falusi jegyzőség kényelméről, hogy ámbár jogvégzett létedre mehetnél a megyéhez, hol biztos előrehaladásod lenne — végképp beleálmodtad magad a nótáriusi székbe s elhatározod, hogy folyamodol a bordási jegyzőségért.

Föltettem magamban, hogy ha csak lehet még, meg-

akadályozlak s most ezt a levelet Körte-Ujfaluból írom, hol a jegyző egy volt iskolatársam s kitől tudakozódni jöttem a falusi jegyzők sorsáról. Amit tapasztaltam itt, azt írom meg; olvasd el és azután magad lásd, mit határozol.

A vasuton jövet két ur szállt be abba a rekeszbe, a hol én ültem. Egyikük a varsadi főszolgabíró volt, a kivel együtt katonáskodtam, a másik meg egy pénzügyi titkár.

— Nos, hová szándékozol, barátom? — kérdeztem a főbíró.

— Ide nem messze, Körte-Ujfaluba megyünk.

— No hisz az pompás, éppen oda igyekszem én is egy kis látogatóba. Hát te?

A főbíró elfanyalodott:

— Kellemtlen fegyelmi vizsgálatot fogunk tartani.

— Ugyan ki ellen?

— Hát a jegyző ellen.

Most a pénzügyi titkár vette át a szót:

— Lehetetlen már túrni a temérdek adóhátralékot. S valahányszor megszorítjuk érte a jegyzőt, mindég azt feleli, hogy most nem hajthatja a népet, mert rosszak a kereseti viszonyok.

— De hátha igaza is van? — feleltem én.

— Eleinte hajtottunk is rá, de utóljára muszáj megnézni, nem a lustaságát palástolja-e csak az örökös kifogásokkal? Nagyon furesa végrehajtó az, a ki mindég az adósnak fogja pártját.

Ilyformán beszélgettünk, míg a faluba nem értünk, hol én persze most már nem mentem egyenest a jegyzőhöz, hadd végezzenek vele, hanem az árendához, a kit ugyancsak ösmertem. Egy torzonborz ur volt, a ki épen akkor valami fontos írást kapart, vakart, hol beleírt, hol meg törölt abból. Közben törölte homlokát is, mert az meg izzadott. A mint beléptem hozzá, fölállott, iszonyut sóhajtott és csak immel-ámmal nyögte ki a hoztalstent. Láthattam rajta, hogy ugyan nem jókor jövék. Hanem aztán lassankint belemelegedtünk a szóba. Elmondtam, hogy kikkel jöttem együtt a vasuton és hogy mi készül a jegyző ellen.

— Ugy-e? — kiáltott roppantul, mikor a fegyelmi vizsgálatot említettem. — Tudtam én azt előre, részem is van benne. Sokszor intettem, hogy ne basáskodjék rajtunk váltig, de nem használt. Kiszivná ez a népnek utolsó csöpp véréit is. Egyik adóintés a másikat éri, ezekvél, hogy a török se jobban. De most már elég legyen! Lásna, barátom uram, itt írom épen a folyamodást ellene. Fölrovvom a bünit töviről-hegyire. És látja, mi van ezen az árkuson? Polgárok nevei, becsületes adófizető polgároké, kiket hőrig vetköztetett már az a ... az a ... De most majd befütünk neki. Nézze, uram, negyvenkilenc polgár írt alá, nézze, olvassa, negyvenkilenc, a ki mind az elcsapatását kéri. Magam leszek az ötvenedik. Megyek ezzel a folyamodással föl a miniszterig. Én viszem, én magam! Nem hagyom a népet!

Szöget ütött a fejembe, hogy mégis csak bolond állapot az, hogy az előbb azért jött vizsgálat a jegyző ellen fölülről, mert az adózó népnek fogja pártját, emiatt meg alulról azzal tüzelnek ellene, hogy basája a népnek. Szegény jegyző, szegény! Hát ilyenek a te gyönyörűségek? És te reád gondoltam, kedves öcsém.

Míg ott ezek fölött gondolkoztam, üzenet jött a községházáról, hogy menjek át.

— No — gondoltam — tán biz még engem is befognak a fegyelmi vizsgálatához tanunak.

Hát, mire odaértem, a vizsgáló urak éppen kocsira szálltak, menvést a vasúthoz vissza és szívesen rázták meg bucsuzóban a jegyző kezét, ki azzal lelkendezve szaladt elejbe s mosolyogva szorított magához.

— Te, te, Jánoskám, te. Sose hittem, hogy lássalak. A főbírónak is alig akartam elhinni ... Öszt mért nem szálltál egyenest hozzám?

— Kérlek, ugy vettem ki azoktól az uraktól, mintha tovább akarnának maradni.

A jegyző nevetett szíve szerint:

— Ne simits, öreg! Elmondták, hogy fegyelmi vizsgálatot jöttek tartani. Ugy-e?

— Hát igen ...

— No, öreg, a jóra való jegyző hozzá van már ahhoz szokva.

(Ekkor te reád gondoltam, édes öcsém megint, szomoruan.)

Aztán vállon szorított az én tanuló társam és szinte vonszolt magával, be, egyszerű hajlékába. Magyaros, szíves szeretettel kereste helyemet, de én nehezen se bírtam fölengedni, hívéen, hogy csak a bajait takarja ezzel a jó kedvvel. Utóbb is azt mondtam neki:

— Hallod-e? Gyerünk ki, pajtás, az irodába, egy kis nagyon komoly megbeszélési valóm volna veled.

— No? Tán csak nem akarsz te is fegyelmit tartani ellenem?

— De azt akarok, nagyon komolyat még pedig.

— Hát akkor gyere, öreg, volt már kilencz fegyelmi vizsgám ugy is, hadd legyen ez a tizedik.

És nevetett — nevetett megint.

Kint az irodában elmondtam neki, hogy miért jöttem, hogy te, édes öcsém, erővel jegyző akarsz lenni, hát mondja meg ő már most, hogy helyesen cselekszik-e az öcsém?

Elkomolyodott. Azt mondta:

— Jánoskám, barátom, én helyt álltam kilencz igazi büntető vizsgának. Sohase féltem. Tiszta maradtam. Hanem ez a kérdés, a mit te föltettél: megzavar ... Nem tudom azt se, hol kezdjem a feleletet.

— Kezdd ott: hogy mivel végződött a mai vizsgálat, mert arra, hogy a vizsgáló urak a kezedet szívesen rázták, nem adok ...

— Hát fiam, nézd, itt van még az asztalon ez a csomó irás. Minden adóhátralékos neve után oda van jegyezve a hátramaradtság oka, az adósnak a baja. Ha elnyomorodott, ha gyerekkhalottja volt, ha az uraság hamarabb hajtotta be rajta az árendát ... Végül egy kimutatást is átnézhetsz, mely szerint a befolyt adóösszeg több most, mint idejöttömkor az adóalap a mennyit tett ...

— Jó. Hanem bocsáss meg, hogy van, hogy mégis ellened van a nép is, a kinek pártját fogod?

A jegyző, mióta az írószobában voltunk, most nevetett először:

— Haha! E szerint te már azt is tudod, hogy most aláírásokat szednek ellenem a nép közt. Tán éppen Csaplár nagyságos urat is láttad?

— Láttam. Beszéltem vele.

— Jól van. Hát annak az urnak van itt valami ezer holdas harmadik apósos örökje ... Azon kezdődött a bajunk egymással, hogy arra a birtokra én ráhuzattam az adóforint után való teljes pótdót. Bizonyítgatta, hogy neki kedvezménye van, neki csak felét kell fizetnie a közköltségnek. Fölebbezett a legfölelbbig: nekem adtak igazat. Aztán csinálták a vasutat. Ugy akarta, hogy a birtoka mellett vezessen el s megállóhely is legyen ott. Én keresztbe vettem a lábamat a szándék előtt, mert a szerint a terv szerint mink, a falu, éppen háromnegyed órára estünk volna az állomástól gyalog. Nekem lett igazam.

Persze abból is fegyelmem kerekedett, mert azt emelték aztán ellenem, hogy paklizok a vállalkozóval ...

— És mégis az az ur te ellened aláírásokat tud szerezni a néptől?

— Jánosom, a nép jó, de gyenge. A nép nem meri azt mondani annak az ezer holdas urnak, hogy nincs igaza. A nép jó, mondom, de könnyen félre lehet vezetni. Csak cifra beszéd, meg egy kis költség kell hozzá . . . De a legnagyobb kutya nem itt van eltemetve. Ott a főfőhíza, édes barátom, hogy a jegyző azon a ponton áll, a hol két ellenkező erősség összeütközik. A fölülről jövő *Muszáj*, meg az alulról csapó *Nem lehet*. A nép választotta meg, hogy ótalmazza vezérkép a népet, s az állam parancsol neki, mint közkatonának, mondjuk altisztnak. Egyszóval úgy van, mint a küszöb, se kint se bent. Ha lefelé vét: szidják, ha fölfelé nem engedelmeskedik: megint szidják. Már most hallgass csak ide: ugy-e, nekem kötelességem, hogy a népet ösmerjem, baját, ügyét, erkölcsét, mindenét szíven hordjam. Jó. Én megteszem. Nincs egy gyerek a faluban, a kit névszerint ne ismerjek. Két felekezet papunk van, jó, igaz ember mind a kettő egyenkint, de egymásra törnek. Fenekedésük átragad a hívekre: ott is én vagyok közbül, engem érnek a hullámlások és mindenütt, mindenütt.

— De a fizetése bár kárpótol valamelyest, ugy-e?

— Manóba se! Nyuzásra nem visz a lelkem . . .

A fizetésem meg, barátom, magában: bizony az élni kevés, meghalni sok. És mindenekfölött az is panaszos.

— Ugyan . . .

— Mast mondok: nappal, ha az emberek köznapi bajával vesződöm, tanácsadással, utánjárással, köztüklétemmel töltöm időm, s este, éjszaka végzem a tenger irni valót: azt hiszed, nincs, a ki fölhányja, hogy a község petrolumát pazarlom . . .

Megint eszembe jutottál, jegyzőnek készülő édes öcsém! És csüggedve kérdeztem barátomat:

— Aztán mondd: ilyen körülmények közt érdemes neked itt vergődnöd tűz és víz között?

A jegyző fölegyenesedett, nekípirult és szólt:

Barátom! Szeretem a népet. Ez a nyitja ittmaradásomnak, ez a türelemfüve életemnek. Szeretem ezt a derék, becsületes fajt, mert százszor ismétlem: ez a nép jó — csak mint a gyereket, könnyű elámitani s erre gondolok, mikor aláír ellenem a Csaplár ur féle folyamodásoknak. És nevelni, oktatni, az erkölcs, a boldogulás útjára terelni ezt a népet, szövetkezni ellenfelekkel is, hogy jólétét emeljem: ez a küzdelem az én jutalmam.

Lásd, annyi baj mellett is lehetett meggyász jó dolgot megtövesíteni. Csináltunk hamarost, hogy idejöttem egy kis hitelszövetkezetet, tán mondtam is már. A befizetett hatosok megannyi forintos adósságot vágtak a földhöz. És minden valamire való ember kivaczkolódott az adósságából s most is az adóhátraléknak nem egyedül az az oka, a mit mondtam, hanem az is, hogy megvettük a községnek a fehér barátok kétezer lánczos pusztarészét és fölparcelláztuk, hát az utolsó részt most kellett fizetni, mikor a gabonaeladással még várni akarunk, holott a behajtás ideje itt van, ellenben a buza árának ezután kell följebb menni. Nem spekuláció ez, édes barátom, de tudnivaló, hogy a ki cséplés előtt ad el: ocsut visz a hombárba . . . Persze, a ki just nem takarított a parcellákhoz, hanem az örökét is elitta: az kigyót-bekát kiált ránk, hogy megcsaltuk a falut. No jó. Ezt is el köll szivelni, bízom is Isten után. Behoztam egy-két állami intézményt, teszem; az óvodát. Szidtak érte, de nagyon szidtak azért is. Hogy ott most pogány lesz a babajátszó kis gyerek. Dehogyan lett. Sohase hallott az egy élő Istenről, ki egyformán szeret mindnyájunkat, akárhogy veljük a keresztet, csak egymást szeressük, mint testvérek, jót tegyünk, igaz szívvvel ragaszkodjunk a hazánkhoz, imádkozzunk,

dolgozzunk — mondom, sohase hallott a kis gyerek annál szebbet. Mert, édes barátom, a nép százfelé fut az élet után, nem ér rá a gyereket gondozni, gyereke lelkét úgy ellátni. Nosza: belegyőződött, hogy biz az óvoda jó . . . A tanítóinknak 300 forint volt a fizetésük, annak is fele csirkében, szalmában, elegendes buzában: azt értük vele, hogy minden esztendőben megszökött kettő. Csak az a tanító lehet pedig a községnek áldás, a ki emberkorra neveli a gyereket s egy helyben öszül meg. Nem birtuk emelni a fizetést, mondtam, hogy kérjünk az államtól 100—100 forint segédelmet az egyik tanítónak is, a másiknak is. Följajdult mind a két felekezet, hogy jaj: de akkor az állam parancsol nekik, nem mink. Milyen nehezembe került megértetni, hogy nem parancsolni köll azoknak: hanem megszoktatni őket. Üres istállóból pedig megugrik a jószág is és az étlen gebén nem lehet szántani. Ezen is tuestünk. Jött, hogy én állami anyakönyvvezető lettem. Fölesufoltak «czibil tisztelendőnek» — összenevettek a tekintetükkel, még a lelkükhöz nem találtam. Hogy ne higgyék, miszerint már most én adtam össze őket. Mert én ember vagyok s a kik egymást szeretik, az Isten vezérlette azokat össze, az is áldja. A szeretet nélkül való frigyvet pedig nem lehet megszentelni se ezen a földön, se ezen tul. Aztán elmentem, mikor a templomra intettem őket, magam is akárhánnyal abba a templomba, ha kereszt volt rajta, ha csillag — mert az a kereszt, mert az a csillag egyaránt az eloszthatatlan Istent hirdeti . . . Lásd, édes barátom, az ilyenektől aztán megnyugszik az ember lelke. És akkor békést visel el kilencz fegyelmi vizsgálatot. Mert hidd el, még az embert a maga lelke el nem itéli: addig a bírótul nincs mit félnie . . . Ezt ird meg az öcsédnek.

Hát kedves öcsém, most már én te reád bízom az utolsó elhatározást. Akarsz-e küszöb lenni, a kit a ki koptat, észre se vesz, a kit a ki átlép meg se lát, a ki a kibben megbotlik: gyaláz és szid?

A Mindenható segítsen szándékodban. Levelét bezárdja és ölel szerető bátyád:

János.

Második levél.

Az öcs a bátyához, a mit ír.

Édes bátyám! Leveled olvasása után elaludt a lámpám, különben azonnal irtam volna, s azt irtam volna, hogy megyek. Ezzel a gondolattal aludtam el hajnaltájt. Álmomban megjelent édes anyánk és megcsókolta a homlokomat, aztán vezetett kézen és én mentem utána. Valami falu előtt álltunk meg, templomos, iskolás, fehér, zöldfás falu előtt és édes anyám akkor eleresztett:

— Eredj, fiam, a kik ebben a faluban alusznak most, éjszaka idején, holdvilág árnyékában, száz gondra ébrednek holnap: légy te a gondjuk eloszlatója, igazságuk védője, szegénységük enyhítője . . . ha megszenvednéd is.

Hát én, édes bátyám, folyamodom azért a jegyzőségért.

Istennek ajánl szerető öcséd:

Imre.

UJDONSÁGOK.

A miniszterelnök betegsége. Széll Kálmán miniszterelnök bal mellén hetekkel ezelőtt apró zsiros pattanás képződött, melynek azonban semmi jelentőséget sem kellett tulajdonítani. Mégis lobos gyuladása csapott át, a daganat folyton terjedt, erős lázt okozott, úgy hogy a bécsi mentőegyesület főorvosa föltétlenül operálást javasolt, nehogy a baj még jobban elmérgesedjék. Meg is operálta

a miniszterelnököt. A fájdalmas műtét jól sikerült és a beteg állapotában rögtön tartós javulás állott be. Miután azonban a seb mély és nagy, a miniszterelnök még pár napig lesz kénytelen a szobában maradni. A király több ízben tudakozódott állapotja iránt és igen örült, mikor a javulásnak első híret vette.

Tisza Kálmán képviselő. Abrudbányán szerdán, e hó 15-én Tisza Kálmánt egyhangulag az abrudbányaverespataki kerület képviselőjévé választották.

A klinikán betegedett meg szerdán reggel egy ápolónő és noha nyomban elszállították, este már másik kettő betegedett meg. Az óvintézkedések közül egyet sem mulasztottak el, még sem fog sikerülni a járványnak hamarosan gátat vetni.

A természet játéka. Az időjárásról soha még annyi szó nem esett, mint az idén. De van is ok erre elég. Ilyen csudálatos időjárást alig láttunk valaha, mint az idén. A Szilágyságból írják, hogy ott nemesak szántanak, ha-

Mikor a szükség-inség hajt vásárba...

Ferencz Ferdinánd főherceget a czár orosz lovasági tábornokká nevezte ki és egy alezredest küldött hozzá, a ki meghozta neki a vállrojtokat.

A perzsa sah Európában. Az angol király koronázására a perzsák ura is eljő Londonba, azután a Marienbad nevű csehországi fürdőben fog gyomorbaja ellen orvoslást keresni.

Bécs baja. Borzalmas veszedelem riogatja Bécsét. A legveszedelmesebb járványok egyike, a fekete himlő fenyegeti a várost és lakosságát. Iszonyu és kegyetlen kórság ez, mely nem ismer könyörületet; a kit egyszer meglep, kínos halál martaléka lesz az.

Egészen váratlanul lépett föl a veszedelmes járvány.

nem az ősz óta a mezei munka nem akadt föl egy napra sem. Szabadkán szombaton délben szivárvány jelent meg az égen. Buziáson cserebogarat fogtak. Acsán egy megyfa virágzik. Aradon a Maros-parkban a rózsafák rügyezni kezdenek. Torontálmegyéből írja lapunknak egy olvasója a következő furesa dolgokat: Tanítótársammal minden nap 4 óra után kisétálunk a Tisza partjára. A határ, meddig a szem ellát, mint zöld bársonyszőnyeg terül el s ölelkezik a sötétké égbolttal. A zöld szőnyegen színes virágok tarkállanak. Leülünk a sáncz puha fűvébe s magunk körül virágokat szedünk. A fákon a madarak esieseregnek s a játszó mezitlábás gyermekek azt az illuziót kel- tik, mintha május volna. Ezt csupán a kopasz fák zavarják.

S ez nem elég természeti csodának, hanem ma délután fényes nappal, mikor a nap a leghevesebben tüzött le, föltűnt a nyugoti égbolton egy fényes csillag és versenyt ragyogott a nappal. (Ez a Venus volt. Szerk.)

Kegyetlen kísérletezés. A londoni bíróság egy orvosnak az ügyével foglalkozik, a ki egy kíváncsi társaság előtt borzalmas kísérletezést vitt végbe egy szegény emberrel. Egy alkalommal arról volt szó, hogyan lehet egészséges, életerős férfit külső erők befolyása nélkül néhány perc alatt a halál torkáig juttatni. Az orvos erre egy foglalkozás nélküli munkást hívott a házához és őt fonttal szerződtette őt egy veszélytelen kísérlethez. A férfit leültette egy székre és egy daru segítségével két méter magas, vastagfalú üvegharangot terített rá. Az illető egy ideig nyugodtan ült ott; de a mint fogyott a harang alatt a levegő, mind nyugtalanabb lett. Perczek múlva örvényelni kezdett az ember, a szemei kimeredtek üregükből; majd kétségbeesett küzdelmet kezdett az üvegfalon kívül rekedt levegőért. Ökleivel nekiesett a harang oldalának és rettenetes vadsággal igyekezett szétzuzni azt. De küzdelme egyre gyöngébb lett, ereje elfogyott és egyszerre tehetetlenül esett össze. Az orvos erre kiadta a parancsot, hogy a darun huzzák föl a harangot, de a gép fölmondta a szolgálatot és végre is kénytelenek voltak vasrudakkal bezuzni a harangot, hogy a szerencsétlen embert kimentsek a halál torkából. Csak nagynehezen sikerült föléleszteni az illetőt, a ki aztán a kegyetlen játék rendezői ellen följelentést tett.

A premontrei-rend jubileuma. Nevezetes évfordulója volt Vizkereszt napján, január 6-án a premontrei-rendnek. Ezen a napon volt ugyanis századik évfordulója annak, hogy I. Ferenc király a II. József által eltörölt rendet ismét meghonosította Magyarországon. Azelőtt már évszázadokig folytatták áldásos működésüket a hazában s hogy a működésük nem zárult le II. József káros rendeletével az az 1802. január 6-iki visszaállításnak köszönhető. Ünnepe volt hát ez a nap a magyarországi premontrei-rendnek, de ünnepe a magyar vallásosságnak és kulturának is, melynek egyik legjelentékenyebb tényezője éppen a premontrei-rend. A nevezetes évfordulót a rend csendben ülte meg, de az ismerősök, tisztelők serege együtt érzett, együtt ünnepelt velük s kívánt a rendnek ezentul is áldást a munkásságára.

III. Napoleon fia — rikkancs. E napokban, mint Párisból írják, az ottani kórház egyik termében egy szegény újságáruló halt meg, a kit rikkancstársai röviden Poléon gunynéven illettek, s a ki III. Napoleonnak, a francziák utolsó császárjának volt a — fia.

A szegénységben elhalt rikkancsnak a szépségéről híres Bellanger Margit, III. Napoleon maitresse-e volt az anyja, a ki mielőtt még megismerkedett a császárral, mosással kereste meg kenyerét. A császár kegye folytán ő lett a hatvanas években a párisi nagyvilági társaság királynője. Fia szakasztott mása volt apjának. Szürkés-kék szemei, homlokának domborulata, finom hajlása orra, bajusza épp olyanok voltak, mint III. Napoleonéi. Anyja gondos nevelésben részesítette és a felsőbb iskolákba is beíratta. Halála után négyszázezer frank értékű vagyont hagyott hátra. A magára maradt fiatal ember egyik barátjának a biztatására Tuniszban nagyszámu juhnyájakat vásárolt, a melyeket aztán Párisban adott el. De ez a vállalkozása nem valami jól ütött be és egész vagyonát elvesztette. Koldussá lett. Újságok eladásával kereste kenyerét és boldog volt, ha napi fáradságának gyümölesképpen egy-két frankot szerzett. — Közben a tüdővész sorvasztó betegsége is megtámadta és baja napról-napra súlyosabb lett. Néhány hónappal ezelőtt egyik jóakarója kieszközölte azt, hogy az Aiglon előadásai közben a szín-

házban újságot árulhasson. Helyzete némiképp megjavult és estéről-estére szép pénzt gyűjtött be azoknak az adományai révén, a kik mint a császár fiának, adták oda aprópénzüket. Sorvasztó betegsége ágyba döntötte és e napokban, Páris egyik kórházában meghalt. Utolsó pillanatáig teljesen eszméleténél volt és a mellette álló orvosnak ezeket mondta:

— Hát nem csufos ironiája-e az a sorsnak, doktor ur, hogy ha atyám feleségül vette volna az anyámat, ma talán Franciaország császára lennék. Semmiesetre sem a kórház szegényes fekhelyén, hanem a Tuileriák aranymennyezetes ágyában halnék meg!

III. Napoleon fiát a szegények temetőjében helyezték örök nyugalomra.

Amerikai magyarok katasztrófája. Az észak-amerikai Pittsburgban nagy szerencsétlenség történt és tíz magyar ember halálát okozta. A Jones és Laughlins cég sohó-i olvasztójában december 19-én a kemence fölrobbant s a körülötte álló magyar munkásokat a kicsepő lángok porrá égették. Meghaltak: Gazdovics Mihály, 26 éves, nős, Ungmegye Jenkéről; Mezei Mihály, 28 éves, neje és két gyermeke van az ó-hazában, Ungmegye Viszokáról; Milák József, Ungmegye Viszokáról, nőtlen; Semega György, 25 éves, neje és egy gyermeke van az ó-hazában, Ungmegye Csecsahóról; Szücs András, 20 éves, nőtlen, Ungmegye Keresztről; Sisul József, 20 éves, horvát, özvegye áldott állapotban, Pittsburgban lakik; Kerekes János, 22 éves, nőtlen, Ungmegye Viszokáról; Frankovics József, 26 éves, nőtlen; Klocsankó János, 22 éves, özvegye és gyermeke van az ó-hazában, Ungmegye Csecsahóról; Valiga György, 36 éves, családja van az ó-hazában, Ungmegye Keresztről. Megsebesültek: Jenecs János, 21 éves, állapota súlyos, Szabó János, 21 éves, állapota súlyos, Petrovics Mihály, sérülése nem súlyos. A pittsburgi cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus azonnal fölkarolta a szerencsétlenül járt honfitársak családjainak érdekeit.

A lokomotív százéves jubileuma. Az 1801. évnek karácsony estéjén egy az akkori időben jelentéktelen esemény történt, mely később korszakakotó lett. A Trevithick Richárd mérnök által épített gőzmasinán szállítottak először utasokat. Az igaz, hogy már elotte, 1769-ben Cuznot francia mérnök már tett kísérletet egy gőzkocsival, de mivel szerencsétlenség történt, a mérnököt becsukták, s ezzel további kísérletei véget értek. Szomoru sorsa volt Trevithien Richárddnak, az első vasut építőjének, mint a legtöbb föltalálónak. 1771-ben született s 1797-ben követte atyját, mint vezető mérnök a corni bányaművel. Itt találta föl az első gőzmasinát. Két ízben tett kísérletet ezzel: 1801 decz. 24-én és 28-án. A gőzmasina azután elpusztult. Ekkor nagybátyjának társa lett s 1802 márcz. 24-én új szabadalmat nyertek lokomotív építésére. Ezt ki is állították Londonban s ezer meg ezer ember csődült a «prüszkölő ördög» látogatására. Ezzel tették az első kísérletet személyszállításra. Az utcán azonban más járműnek ugyanakkor nem volt szabad közlekedni. 15 angol mérföldet tett meg az új jármű óránként. Az első kísérlet sikerült, később azonban több szerencsétlenség történt. A gőzkocsit azonban kénytelenek voltak eladni, mivel nem volt pénzők. Trevithick azután két vassinen való mozgásra épített egy gőzkocsit s 1804-ben Walesben állított is ki ilyen lokomotívot. Hat évvel később egy körvasutat épített. Terveit sikeresen oldotta meg azután Stephenson. Trevithick azonban, a ki már szép eredményeket ért el akkor, mikor Stephenson még nem is foglalkozott a gőzgéppel, szomoru véget ért. A sok csalódás elkeserítette s 1833-ban halt meg szegényen és elhagyottan. Egy szegény sirba temették.

megjavult
ak az ado-
adták oda
tötte és e
tolsó pilla-
álló orvos-

ak, doktor
yamat, ma
esetre sem
riák arany-
en helyez-

Az észak-
történt és
Laughlins
kemenceze
bkat a kir-
ics Mihály,
y, 28 éves,
gye Viszo-
n; Semega
az ó-hazá-
20 éves,
20 éves.
ban lakik;
Viszokáról;
nkó János,
ban, Ung-
saládja van
sebesültek;
bó János,
rülése nem
konzulátus
társak csa-

801. évnek
ktelen ese-
A Trevit-
a szállítot-
e, 1769-ben
y gőzkocsi-
rnökök be-
Szomoru
ut építőjé-
született s
k a corni
. Két izben
n. A gőz-
k társa lett
lokomotiv
r meg ezer
ára. Ezzel
Az utcán
btl szabad
uj jármű
nban több
a kénytele-
Trevithick
gőzkocsit
otivot. Hat
sikeresen
onban, a ki
Stephenson
véget ért.
neg szegé-
ték.

A Pór Gábor szive. Szenzációnak kicsiny, mégis fölötté érdekes, mert igen ritka esemény ez. Pór Gábor téglási gazdának — mint mondani szokás — meghasadt a szive a fölött való bánatában, hogy a feleségét elszólította az Isten. Mikor az asszonyt kiterítették, az öreg ember egyre azért imádkozott, hogy bár ő is elmehetne hosszú időn át hűséges életpárja után. Az imádságnak lett is fogantatja. Szívszélhűdés érte és másnap együtt temették el a feleségével.

Egy temetői jelenet. A napokban megható eset játszódott le a boroszlói temetőben. Egy délceleg katonát, Erdmann kapitányt temették, a poroszlói főszuperintendensnek a fiát. Az előkelő gyászoló közönség közé furakodott egy egyszerűen öltözött asszony is, nagyon egyszerű koszorúval, melyet zokogva s e szavakkal tett le a kapitány sirjára: «Gyermekem megmentőjének». A asszony annak a gyermeknek volt az anyja, kit Erdmann kapitány ezelőtt pár évvel kimentett az Odera hullámaiból. Ez az egyszerű, de őszinte és mély halál nagy hatást tett az egész gyászoló közönségre.

Megvarrott szív. Watten dr. sebészhez Lodzban egy 23 éves munkás került szurt sebbel. A seb tágította és a 4-ik borda porcát el kellett távolítani, mert a szíven 2 cmtr hosszú erősen vérző seb tátongott. Az orvos kénytelen volt balkezének ujjával a szívburokba behatolni, megfogni a szívet és addig tartotta azt, míg sikerült neki az első varratot elhelyezni a szívseb felső szélén. Az első szívvarat fonalát huzva, sikerült az orvosnak a szívet szorosan főlhuzni a burok nyílásáig. Mindaddig, míg a fonál erősen lett huzva, a szívműködés gyérbb volt. Ezen körülmény lehetővé tette, hogy a szívseb varrása be volt fejezhető. A varrás után a vérzés teljesen megszűnt és a szívműködés ismét rendes menetű lett. A szívburok sebe is 3 varrattal lett bevarrva. A beteg meggyógyult.

Betörőtársat keresett. Napok előtt apróhirdetés jelent meg egy fővárosi napilapban, a melyben valaki jól jövedelmező vállalathoz üzlettársat keresett. A rendőrség detektívosztálya most állandó figyelemmel kíséri a lapok hirdetéseit, s egy detektívet megbíztak azzal, hogy a társkeresővel lépjen összeköttetésbe. A hirdető Halpern Áron Mózes 44 éves lebergi születésű ügynök volt, a kivel a detektív hamarosan bizalmas viszonyba keveredett. Halpern ekkor elmondta, hogy ő betörést tervez a Magyar Olajipar Részvénytársaság pénztárába, a mely a Károly-körut 3. szám alatt, a Huszár-féle nagy házban van. Ünnepnep estéjén az emeleten, a hol csupa üzlet és iroda van, egy lélek sem tartózkodik s így könnyen hajthatja végre tervét. Ehhez kellett neki segítőtárs. A detektív megegyezett vele és a betörés idejét a napokban esti kilenc óra utánra állapították meg. A jelzett időben Halpern álkulcsokkal és kitűnő furószerszámokkal fölszerelve megjelent a házban, s hamarosan bejutott az irodába. Ekkor előléptek az elrejtőzött detektívek és letartóztatták a betörőt. Halpern beteges tőpörödött ember, régóta volt foglalkozás nélkül és a nyomor készítette a betörésre. Aczélfurója és vésője kitűnő angol gyártmány és egy király-utczai vaskereskedő üzletéből került ki. Az elfogott ügyetlen betörőt már átkísérték az ügyészséghez.

A kórista szerepe. Érdekes mulatságos história esett meg az egyik szerény vidéki szintársulat kóristájával, a kinek már régi vágya volt az, hogy valamilyen szerephez jusson. A direktort végre megindította a kóristának örökös rimánkodása és egy szép napon neki is kiosztott egy szerepet. A szerep nem volt valami nagy, sem nem volt valami fárasztó, mert hiszen a kóristának csak egyszer kellett az első felvonás harmadik jelenetében színre lépnie és ezt mondania:

— Nem magán van a sor!

A kórista nagy lelkesedéssel fogott hozzá szerepének betanulásához és homlokán verejtékcseppek gyöngyöztek, halántékán kidagadtak az erek, a míg «bevágta» szerepét. Elkövetkezett a próba napja s dörgő, heroikus hangon kiáltotta oda az ör grófnak:

— Nem magán van a sor!

Az igazgató figyelmeztetőleg szólt hozzá:

— Ne hangsúlyozza ezt olyan drámai erővel!

Erre a kórista lágy, szentimentális hangon sugta:

— Nem magán van a sor . . .

A direktor haragjában fölugrott helyéről:

— Ne olyan mézes-mázosan — kiáltotta dühösen.

Hosszas próbálás után a kórista végre mégis csak eltalálta az igazi hangot.

Az előadás napján roppant izgatott volt. Alig birt magával. Este felesége, gyermekei, családjának minden tagja ott szorongtak a karzaton és türelmetlenül lesték a családapának a jelenését. Végre elhangzott a kóristát előhívó végszó, a ki izgatottságtól remegve, reszketve, lámpaláztól gyötörve, hanyat-homlok rohant be a színpadra . . . és félelmében egy szót sem tudott szólani. Erre a sugó halkán szólt oda neki:

— Nem magán van a sor!

A kórista megijedt és ingó lépésekkel a — színpalotya felé tartott és eltűnt a kulisszák mögött. Csak ott jutott eszébe, hogy az, a mit a sugó sugott neki, nem figyelmeztetés, hanem a szerepe volt . . .

A Csorbató-jege. Valamint az egész országban, a Magas-Tátra vidékén is nagyon enyhe a tél. A Tátra hegyormait hótakaró fedi, de a temperatura az előző évekhez képest mérsékelt s s fokmérő a Csorba-tó mellett, tehát 1374 méternyi magasban, nappal 1—3, éjjel 5—8 fokot mutat. A Csorba-tó mindazonáltal befagyott már s 30 holdnyi felületét 30—50 ccentiméteres jégtakaró borítja. Az ideo enyhe télen nagyban emelkedik a jég ára s ilyenformán Ausztriából és Németországból egyre érkeznek a rendelések a lipótvári erdőigazgatóságához, mely a földmivelésügyi miniszter megbízásából a Csorba-tó jegével rendelkezik. A Csorba-tó jégmennyisége már most is több mint 3000 kocsirakomány s szállítása nem ütközik nehézségekbe. Nagy áldás ez a szegény hegylakóknak, a kik a jég szállításával keresetre tesznek szert és némiképpen enyhíthetik nyomorukat.

Vesztett farkas, veszett kutya. Máramaros vármegye izevölgyi járásában, a dragomérfalvi határban, ujév napján egy veszett farkas hat oláh juhászlegényt megmárt. A szerencsétlenek az arcban és lábszáron sérültek meg. A farkast fejszékkel ütötték agyon, de ez sem ment könnyűszerrel. Az embereket Budapestre szállították és idehozták az agyonvert farkas fejét is. Jelentik továbbá Felső-Visóról, hogy egy veszett eb több embert megmárt, ezek között Bárány Tivadar kereskedő nejét, kis fiát, az üzletben alkalmazott gyakornokot, a házban alkalmazva volt cselédét és egy Fejér Béla nevű kis fiut. Ezeket is a fővárosi Pasteur-intézetbe szállították. Ugyanesek Máramaros-Szigeten egy asztalosmester házörző kutyája is megveszett. A kutya többeket megmárt, de eddig nem sikerült az állatot ártalmatlaná tenni.

A villámhárító 150 éves jubileuma. Másfél évszázada lesz az idén annak, hogy Franklin Benjamin föltalálta a villámhárítót. Ebből az alkalomból bizonyára ünnepelni fogja a világ Franklin emlékét, a ki költő, filozófus, államférfi és sokoldalú tudós volt egy személyben. Az egykori szappanos, majd nyomdászinas még életében méltó elismerésre talált és d'Alembert így üdvözölte őt, a mikor először megjelent a francia Akadémiában:

Eripuit coelo fulmen, sceptrumque tyrannis.

Elrabolta az égtől a villámot, s a zsarnoktól a kormánypálcát.

Hazája, Észak-Amerika, kegyelettel adózott mindenkor egyik legdicsebb fia emlékének. Érdekes az a sir-fömlirat, a mely Franklin emlékkövén olvasható, s a melyet ő maga szövegezett erős hittel a föltámadásban:

«Itt nyugszik Franklin Benjámint teste (hasonlít most egy régi könyv táblájához, a melyből kiszedték a lapokat, s a melynek fölirata és aranyozása is eltűnt már); most a férgek martaléka; de műve nem veszett el, hanem — mint ő hiszi — egykor újból meg fog jelenni egy még szebb kiadásban, a szerző által átnézve és kikorrigálva.»

Görög-román barátkozás. Athénből jelentik, hogy február közepén kétszáz különböző fegyvernemhez tartozó román tiszt rándul le a görög fővárosba, a hol nagy ünnepélyeket rendeznek tiszteletükre.

Látható tehát, a görög-román barátkozás — hogy ne mondjuk szövetség, minden czáfolat daczára is, mint azt az újabb jelenségek mutatják — egyre szorosabbá és bensőbbé válik.

Idegenbe ment meghalni. A székesfehérvári rendőrség táviratban értesítette a budapesti rendőrséget, hogy egy ottani szállodában öngyilkossá lett egy fiatal ember, a ki Budapestről ment oda. Az illető magas, sovány, barna, fölfelé fésült haju, beretvált állu, barna, ritka bajuszu, uriasan öltözött, körülbelül 30 — 35 évesnek látszó fiatal ember. Ruhája fekete zakét, sűrű csikos nadrág, fekete kemény kalap, fekete posztó-betétes cipő. Hátrahagyott egy levelet, a melyben csak annyit ír, hogy Budapestről ment Székesfehérvárra meghalni. Tárczáján, kalapjában, zsebkendőjén és levelé J. L. monogram van.

A cigány-baka szökése. A nagyváradai gyalogsági kaszárnya udvarán posztoló őr a minap este észrevette, hogy egy baka a vársánczon keresztül szökni készül. Természetesen «halt»-ot kiáltott, de a szökevény, kibén a sötétben is fölismerhette a duplán feketéllő cigányt, éppenséggel nem akart nyilatkozni, sőt annál elszántabban igyekezett tovább. Az őr kétszer utána lőtt, mire a cigány megváltoztatta szándékát s visszafutott a századához. A posztoló bakát annyira elragadta a buzgalom, hogy minden reglama ellenere a futó alak után vetette magát és szuronyosan kergette a második emeleten levő legénységi szobáig, hol a cigány ágy alá bujt. A regrutaőr vitézül kiverte a barna ficzkót az ágy alól, de éppen e miatt gyűlt meg a baja. Ugyanis, míg a szökevény cigány csak pár órai kurtavasat kapott, őt magát, mert helyét elhagyta, garnizon-áristomba tették.

Visszanyerte a szemevilágát. Csodálatos és kissé hihetetlen eset: Dobresten él egy Blond Gedeon nevű kilenczven éves öreg ember, ki 1888-ban mindkét szemére megvakult. Azóta leányánál lakik az öreg s egyik napot a másik után tengeti. Nemrég örvendetes családi esemény történt a családban. A fiatal asszony egy kis lánykának adott életet. Az öreg Blond Gedeon kezébe adták a kis esemetét, a ki elkezdte dédelgetni, becézgetni csöpp unokáját. Csodálkozva mondogatta:

— Jaj, de szép kék szemed van.

A leánya figyelmes lett:

— Hát látja apám?

— Igen — most kezdek ismét látni — felelte az öreg.

A szobában levő tárgyakat is kezdte észrevenni s nagy örömmel tapasztalták, hogy az öreg visszanyerte szemevilágát. Az érdekes esemény okául azt beszélük, hogy Blond Gedeont szemgyulladás ellen gyógyították s az orvosszertől a szemevilágát is visszanyerte.

Dráma a tengeren. Revalból távirják: Stenekaer szigetnél elvált egy jégdarab, a melyen 30 halász és 10 ló volt. Az emberek közül csak egy tudta még elérni a szigetet. A Jermák jégtörő hajót küldték a szerencsétlenek kiszabadítására.

Vasúti szerencsétlenség. Könnyen végzetessé válható vonatösszeütközés történt a beregszászi pályaudvar közelében. A Bátorról indult személyvonat a beregszászi állomás előtt összeütközött egy, a pályaudvarról elszabadult teherkocsival. Az összeütközés következtében a postakocsi s a közvetlen utána kapcsolt személykocsi kivágódott a sinekről s tetejével lefelé fordulva maradt a töltés mellett. A postás súlyos sérüléseket szenvedett, de a személykocsi utasainak az ijedségen kívül semmi bajuk sem történt.

Zavargás egy községben. A napokban az apátfalvi fiatalság táncmulatságot rendezett Juhász János korcsmájában. Tánc közben verekedés támadt a legények között, a miről nyomban értesítették a csendőrséget. A csendőrök csakhamar ott termettek s a szokottnál élénkebben mulatozókat a korcsmából az utcára szorították. Erre azután nagy zavargásba tört ki a nép. Háromszáz főre menő tömeg gyűlt a vendéglő elé és kövekkel dobálták a csendőröket. A tömeg között volt több szabadságon levő katona, a kik ingerelték a népet a csendőrök ellen. Egy honvédőrmester heves izgató szónoklatban tüzelte a lázongó embereket arra, hogy támadják meg a csendőröket. A zavargás már veszedelmessé vált, a mikor újabb csapat csendőr érkezett a vendéglő elé. A csendőrök ekkor fölszólitották a népet, hogy azonnal oszoljanak el. A fölszólitásnak nem lett semmi foganatja, mire a csendőrök a tömegnek rontottak és a bujtogatók közül tizennyolcz egyént letartóztattak.

Az ördögüző. Nádas községben Ugró Jánosnének két gyermeke súlyos betegségbe esett s a sok virrasztás és aggodalom az anyát is beteggé tette. Egy Pibor Boris nevű vén kuruzlóasszonyt hívtak a betegekhez s az olyan orvosságot készítettek nekik, hogy attól a gyermekek meghaltak, az asszonyt azonban az előhívott orvos megtudta menteni, de egészséges többé aligha lesz. Az orvos följelentésére a két kis halottat fölbonzolták s a vizsgálat megállapította, hogy a két kis gyermek mérgezésnek esett áldozatul. Pibor Borist az ügyész rendelkezésére tartóztatták s a nála megtartott vizsgálat alkalmával nagymennyiségű szárított füvet találtak, mely kivétel nélkül méregtartalmu volt. A vizsgálat során kiderült, hogy a vén kuruzló gyermekhajtással is foglalkozott s a hozzá fordult nőknek ezekből a füvekből készített orvosságot, melynek használata után a kívánt czél eléretett ugyan, de a boldogtalan anyák közül a legtöbb hosszú ideig beteges maradt s némelyik bele is halt.

Hatvanmillió pályaudvar. Lipcséből jelentik, hogy ott egy új központi pályaudvart szándékoznak építeni, a melynek építési költsége nem kevesebb, mint 53 millió márkába (60 millió korona) kerülne. Az új pályaudvar fölépítésére vonatkozó javaslatot a szász országgyűlés legutolsó ülésén már be is terjesztették.

HÁZI KINCSTÁR.

Egy kas méh.

Nincs az Istennek olcsóbb és mégis hasznosabb állatja a kerek világon a «mézes bogár»-nál. Tíz hold föld nem hoz annyi tiszta jövedelmet, mint teszem csak negyven kas méh is. És mégis olyan, de olyan kevés a

bogaras ksigazda. Ugy kellene pedig, hogy minden gazda kertjében ott álljon a méhes.

És hát miért nincs? Azért, mert a gazdába gyermekkorában nem nevelték bele, nem szoktatták hozzá, hogy a méhes a gazdaság kiegészítő része. — Ennél is úgy vagyunk, hogy a mit nem szokott meg a gyerek, azt nem folytatja az öreg. Pedig a vén fát már nehéz hajlítani. Itt is a földolog a megkedveltetés.

A mivel nem foglalkozunk jó korán, azt meg sem szerethetjük. Minden mesterségen csak akkor van Isten áldása, ha kedvvel, szeretettel folytatjuk.

Sokan azért nem méhészkednek, mert félnek a méhcsipéstől. Hiszen gyávaság az, ha az ember fél a bogártól, egy kis csipéstől. De meg okos állat a méh. Jobb számító és építő, mint a vármegyei főmérnök. Nagyobb emberismerete van, mint akárhány tudós; és éppen ezért nem bántja a méh a jó embert; főképpen azt nem, a kit minden nap lát, a ki rajta segít. Csak az idegent fogadja gyanakodva, akárcsak az ember. A gazdát és családját tagjait megismerik. A két szememmel láttam, mikor a méhesgazda négy éves fia odament a méhes elé, s a kirakódott méheket végigsöpörte a deszkáról a puszta kis tenyerével és még sem bántotta egy is. Miért? Mert ismerték.

Nem kell mindjárt kezdetben valami költséges méhes sem. Megfér akármi csendes, védett helyen, valahol a ház végében vagy a zöldséges kert egy kis zugában. És nem is kell többel kezdeni, csak — egy kassal.

Például: van a gazdának egy 14—15 éves fia, a ki bejár az ismétő-iskolába. A fiu itt tanulja a méhekkal való bánásmódot is. Az apa vesz a fiu név- vagy születésnapjára egy kas méhet. Három forintért szívesen adnak.

Miért is ne venne az apa a kedves fiának, a neve viselőjének, tovább hordozójának, fájá föntartójának? Hiszen minden apa a gyerekeiért él és dolgozik.

Ez az egy kas méh már az első évben rajzik, megsaporodik. Az egyből lesz kettő-három. A második évben megint minden egyes kas szaporít. Most már van haszon is, van méz. A haszonból lehet gabalyítani egy kis házikót is már. Lehet folytatni a szaporítást tovább.

Hiszen ez a foglalkozás olyan szép! Növekedik a fiu, de folyton szaporodnak a kasok is. Közben ellátogat nevesebb méhészekhez, azoktól elles sok okos dolgot, fogást. Legény lesz a fiuból, végre a maga gazdája. De bizony mikor így beleszokott, így vérébe ment a méhészkedés, később még lebeszélni sem lehet róla. Hiszen jó pénzért veszik a mézet, látja a hasznot.

Jó apák! Gondoljatok erre. A mi kis vagyontátok van, azt el kell tányaprózni. Már most gondoskodjatok tehát, hogy a csekély föld jövedelmét fiaitok megszoríthassák a méhészkedés jövedelmével. — Vegyetek hát fiaitoknak csak egy kas méhet a nevük napjára. Néktek is gyönyörűségtek lesz belőle.

Novák Mihály.

Népek és nemzetek.

A búrok szabadságharcza.

A Brüsszelben tartózkodó búr vezérférfiak tanácskoztak és határozottan jelentik, hogy a búrok hajlandók a függetlenség helyett az autonómiát elfogadni és erről az angol kormányt is értesítették.

Az angol kormány a múlt héten meghatározta, hogy a búr hadifoglyoknak a béke megkötése után sem fogja megengedni, hogy Afrikába visszatérjenek, hanem Ausztrá-

liában akarja őket letelepíteni. Egyébként az angol kormány nem kíván bajlódni a béketárgyalásokkal, hanem erős nyomással akarja a szorult helyzetbe került búrokat megtörni. Azonban semmiképp sem szándéka őket kiirtani, mert fontos elemnek tartja őket Dél-Afrikában, csak uralkodásukat nem türi tovább, mert ekként utját állják Anglia terjedésének.

A búrok meghódolását napról-napra várják, sőt szerdán már biztosra veszik a fegyverletételt, mert aznap valami protestáns ünnepnap van.

Közben apróbb csatározások folynak. De Wett és Botha a múlt héten két ütközetet vesztek el. Elestt 42 búr, megsebesült 74, köztük a Wolmaran testvérek, egyik őrnagy, másik százados, kik a búrok legjobb tüzer-tisztjei voltak. Foglyul esett Liebenburg búr dandárnok is, kit az angolok legott kivégeztek. Meghalt Oppermann búr vezér is sebeiben, miket a múlt hónapban kapott.

Alig van remény, hogy a búrok tovább tarthatnák magukat; kifáradnak, lelkük hamarabb, mint testük; csapás csapásra éri őket. Körükben árulás és hűtlenség tenyészik. Decemberben 245 ütközetet vívtak sok veszteséggel, de a halottak és harezképtelenek számát jóval fölülmulja azok száma, kik ok nélkül fogságba adták magukat, avagy az éjszaka leple alatt elszökdöstek.

Az anarchisták ellen

most maga Vilmos, a németek császára, fejti ki a leg-hathatósabb akeziót. Mint megtudtuk mindjárt akkor, a mikor Rosewelt amerikai elnök elfoglalta kormány-székét, Vilmos császár egy levelet küldött hozzá, melyben üdvkívánatai mellett az az indítvány is foglaltatott, hogy nemzetközi rendőrséget kellene szervezni, mely az anarchistákra fölügyelne. Az amerikai elnök a tervet elfogadta. Kivüle még királyunk és az olasz király kapták meg a német császár indítványozó levelét és ha ők is hozzájárulnak, akkor megküldik azt minden országnak, hogy csatlakozzanak a tervhez.

Az angol király koronázására

nagyban folynak a készülődések. Londonbn még sohasem járt annyi idegen, mint a mennyi most júniusban ott lesz. Az amerikai angolok már most lefoglalják a szobákat és fizetnek egy-egy butorozott szobáért nyolczvanezer, százezer koronát is, csakhogy háborítlanul élvezzék majd a fölvonulást. A westminsteri székesegyházat is átalakítják az ünnepre. Komoly aggodalmat okoz az angol kormánynak az a körülmény, hogy az angol király koronázási szertartásában sok olyasmi is van, a mi sértő a katolikusokra, pedig a szertartásban sok magas állású tisztnek és hivatalnoknak kell részt vennie, kik szintén katolikusok. Például maga a főszertartásmester, Norfolk herceg ugyancsak hithű s elszánt katolikus. E végből most tárgyalnak az anglikán papsággal, hogy a koronázás templomi részét lehetőleg kurtítsák és enyhítsék. Mert az angol kormány most kénytelen-kelletlen, de katolikus-barát.

Jó könyvek.

Irodalmi értesítés!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű olvasóközönséget, hogy a hirneves P. Riegl Kázmér jézustársasági atyának általam magyar nyelvre átültetett művei nálam megrendelhetők és kaphatók, melyek a következők:

1. «Szent Olvasmányok» az év különböző ünnepeire. Ára 2 korona.

2. «Elmélkedések» a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről s haláláról. Ára 1 korona.

3. «Szűz Mária a mi Anyánk» lelket gyönyörködtető elbeszélések. Ára 1 korona.

Mindezen könyvek díszes vászonkötésben vannak, egyházi jóváhagyással bírnak és bérmentve küldetnek.

Nagyon alkalmasak az ajándékozásra. Kedvesebb könyvet alig adhat a keresztény katolikus hívő nép ismerősei, barátai s hozzátartozóinak!

Legalkalmasabb és czélszerűbb a pénzt postautalványon beküldeni, mely után a kívánt könyv azonnal küldetik. Tisztelettel

Mária-Pöcs (Szabolcsm.), 1902 január.

Kovács János, áldozópap.

KEDVDERITŐ.

Mentség.

A rendőr megállit egy kocsit, mely éj idején halad az uton s dörgő hangon vonja kérdőre a kocsist:

— Hát kelmed nem tudja, hogy sötétben lámpát kell gyutani?

— Tudom, hogyne tudnám, — feleli a kocsis, — de ugy sem használna, mert vak a lovam.

Félreértés.

A plébánosból apát úr lett. Mikor a nagymisét tartotta, — az esküdtnak kellett a püspöksüveget vinni. Gloria után, míg az ének tartott, a choruson leült az apát ur és int az esküdtnak, hogy tegye már föl a püspöksüveget, de az fejével tagadólag int; erre komolyan rá szól az új apát úr, hogy tegye föl.

— No, ha már muszáj, hát csak legyen meg! És a saját fejére huzta.

Ejha!

Bíró: Hogy meri azt mondani, hogy a szakácskönyv esábitotta az éléskamrába való betörésre?

Vádlott: (siránkozva): Kérem ott az áll: vegyél 4—6 tojást, 1 liter bort, sonkát, mandulát stb. Hát kérem én szépen, szót is fogadtam neki.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatía)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív, vese, gyomor**, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos **idegver** és **bő.bajoknál**. Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopátia) rend. intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18.

Rendelés naponta 9—1. és 3—5-ig. Djazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Közgazdaság.

A halak szaporítása érdekében. Darányi földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a halászati társulatokhoz, fölhíván figyelmüket, hogy a hatáskörükbe vont vizek mellett elterülő holt ágak, erek s artéri mélyedésekben ivóhelyeket és kiméleti tereket létesítsenek, a czél érdekében — ott a hol az szükséges — társuljanak erre szomszéd halászati társulatokkal. A miniszter kijelenti, hogy a szükséges munkálatoknak tervezését díjtalanul végezteti illetékes szakosztályával és hajlandó a kiméleti terek berendezése költségét részben a rendelkezésére álló hitel arányában fedezni, hogy a gazdálkodásnak ez az ága lendületnek induljon.

A makói hagymatermelés és kivitel érdekében a miniszter az ottani gazdák szövetkezetének négyszáz korona segélyt adott, hogy elnökük külföldre indulhasson tanulmányutra, egyben fölhívta mindenütt a konzulokat, hogy az utazó elnöknek utbaigazításokkal szolgáljanak.

Római aranybányák. Borgó-Besztercze határában Delbidán nevű hegy van, melyben már a régi rómaiak aranyat bányásztak. A XVII. századbéli háborus idők alatt a bányák művelése abban maradt. Azóta már többen kísérelték meg, hogy megint kutatnak, de mert anyagi erejük hiányzott, megint csak abban kellett hagyni az üzemet. Most ismét két vasuti főtiszt látott a munkához és fáradozásukat fényes siker koronázta. A talált érczek ugyanis oly gazdagon tartalmazzák aranyat, mint azt másutt még sohase tapasztalhatták. Meghallotta ezt egy angol társaság és komoly tárgyalásokba bocsájtkozott a két főtiszttel; úgy, hogy ma már csak napok kérdése a delbidai bányák megnyitása és dús aranyontása.

A pénzpiacz helyzete. A külföldi pénzpiaczokon állandó pénzbőség uralkodik és a magánkamatláb a mérvadó piaczokon fokozatosan hanyatlik. Így Berlinben $2\frac{3}{8}$ százalékra csökkent a nyílt piacz diszkontja. Berlini pénzügyi körökben valószínűnek tartják, hogy a birodalmi bank legközelebb le fogja szállítani a hivatalos rátát. Nálunk a pénzkereslet minimális és az Osztrák-Magyar Banknál az esedékességek jelentékenyen meghaladják a benyújtások összegét.

Budapesti piaczi árak.

Buza: Tiszavidéki 9·50 kor., fehérmegyei 9·55 kor., bácskai 9·05 kor., bánági 9·30 kor.

Rozs 7·60—0— kor.

Zab: 7·25—0— kor.

Tengeri: 4·87·5 kor.

Az árak 50 kg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7½	8
24·40	26·60	25·80	25—	24·40	23·60	22·80	20·60	18—	10·80

Korpa: Finom: 8·40, durva 8·60.

Borjuvásár. A vásárra került 332 darab szopós, 5 rugott borju, 36 darab egyéves növendékállat, 13 darab belföldi és 20 darab bécsi leölt borju. A szopós borjuért 68—92 koronát fizettek 100 kilogrammonként élősúlyban. A vásár lanyha volt.

Budapesti vásárcsarnok. Elég élénk forgalomban rendkívül gyenge volt és az élelmiczikké ára alig változott. A hideghusvásárokon a friss sertéshus kilója 96 fillér, a disznózsír kilója 112 fillér. Nyul darabja 260 fillér, dámvadhús kilója 110 fillér, őzhus kilója 150 fillér, vaddisznóhus 96 fillér, vadruca darabja 140 fillér. Csirke darabja 160 fillér, tyuk 170 fillér, kappan 180 fillér, pulárd 220 fillér. A vidékről fölküldött hizott ludak kilója 130 fillér, kacsa 120 fillér, pulyka 120 fillér. Friss száraz tojásból (másodrendű ládaáru) 25 darabot, meszes tojásból 30 darabot olvastak 2 koronáért.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Miniszterek fogadnak: A miniszterelnök pénteken d. u. 4 és 5 óra közt; a belügyminiszter csütörtökön d. u. 4-től 5 óráig; a pénzügyminiszter hétfőn délután 3 órakor; a kereskedelmi miniszter pénteken délután 4 órakor; a honvédelmi miniszter csütörtökön 10 órától 1 óráig; a földmívelési miniszter kedden délután 4 órakor; az igazságügyi miniszter csütörtökön délután 1 órakor; a vallás és közoktatásügyi miniszter csütörtökön délután 4 órakor; a horvát-szlavonországi miniszter minden nap (csak vasárnap nem) 10 órától 1 óráig. Bármelyik miniszterhez megjelenhetünk fogadásra előzetes bejelentés nélkül, de czélszerűbb a bejelentés.

H. J. Mezőlaborecz. A hiteles fordítás díja az okirat terjedelmétől függ. — **Érdeklődő.** A mit közöltünk, az elégséges ahhoz, hogy ön a dolog mibenléte felől tájékozódjék. Bővebbet az igazgatóság mondhat, ha levélben megkéri. — **E. R. Miskolcz.** Bajában a rendes orvosánál jobb véleményt nem adhatunk. A kéreztett cím: Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz. (Klotild-palota). Őszintén szólva, mi az olyan reklám-gyógymódokban nem bízunk és nem is ajánljuk. **V. G. Arad.** Annak a könyvnek ára 15 korona, kapható minden könyvkereskedésben. Nem tudományos mű az, inkább emlékkönyv. — **O. A. Rév-Komárom.** A veleszületett siketség nem gyógyítható. Forduljon a váci orsz. intézet igazgatóságához. Alapítványi helyek vannak. Hogy most éppen van-e ilyen egyik üresedésben, azt nem tudhatjuk. — **N. N. Regöly.** Címe: Földes L. Budapest, IV., Muzeum-körút 3.; Kirner F. Budapest, V., Bécsi-utca 2. sz. **Rendes előfizető.** Diszes és drága dolog fölösleges önnök, egyszerűet pedig a helybeli nyomda is tud csinálni. Az egyesületi vagyonnal még jobban kell takarékoskodni, mint a magunkéval. — **Kovács-mester.** Idegen nyelvet *könyvekből* bajos megtanulni. Ha van és lesz Pozsonyban olyan ur, a ki olcsón és lelkiismeretesen tanítaná, ne sajnáljon egy pár forint áldozatot. — **Néne.** Az ön öcsésének mi is csak azt tanácsolhatjuk, a mit ön ír: Ujsághirdetés után ne akarjon

házasodni! — **Á. S. Brekinska.** A négy koronát megkaptuk, két koronát a múlt évre, kettőt az idénre könyveltünk el. — **B. J. Bácsstopolya.** Imakönyvnél a földolog, hogy egyházmegyeyei hatóság jóváhagyása hozzá meglegyen. Ezért én más czéget nem ajánlhatok önnek, mint a Szent-István-Társulatot. Viszonteladónak tudtommal 25%-ot adnak: német könyvből negyvenet is.

M. t. Előfizetőinkhez!

A «Magyar Néplap» mellé ingyen és bérmentve megajánlott Páduai Szent Antal Nagy Képes Naptárát mi az összes eddig beérkezett t. előfizetők számára pontosan megfizestük és postára tettük.

Ha valaki az ő naptárát legkésőbb keddre, január hó 21-ikére meg nem kapná, kérjük, szíveskedjék azt nekünk megjelenteni. De csak azokat a főszoletásokat vehetjük figyelembe, melyek az ottani postahivatal útján (ingyen-blankétán és kelti betűzővel) jutnak hozzánk.

1902. január 11-én.

Kiváló tisztelettel

a kiadóhivatal.

Az „Egyházi Népepektár“

a róm. kath. papság, a hívek és tanuló ifjúság ezen legkedveltebb ima- és énekeskönyve IV. kiadásban (40-ik ezer) most jelent meg. A 30 énekkel és több imával bővített új kiadás ára vászonkötésben **50 kr.,** papírkötésben **35 kr.**

Kapható: **Stampfel Károlynál Pozsonyban.**

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. sz.

Hegedűk vonóval 3 fttól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 fttól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 fttól 150 frtig. Nagybögők vonóval 20 fttól 100 frtig. Fuvolák 2 fttól 100 frtig. Szárnykürtök 14 fttól 20 frtig. Czimbalmok 35 fttól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 fttól 60 frtig. Elpusztíthatlan, kitűnő erős hangú harmonikák, utóérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 12 fttól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.

Harmonia-árjegyzék külön kérentő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Köszönőirat egy levelezőlapon. (Közjegyzőleg hitelesítve.)

Tisztelt uram! Sertéseim már jó idő óta nem ettek s nyomorultan néztek ki. Véletlenül embereim egyikétől kaptam egy c omagot az Ön hizlalo porából. Es esodak csodaja! Sertéseimet nem gyozom etetni s már pár nap ala t is tetemen hiztak, a mit csak ezen szernek köszönhetek s mindenkinek a legmelegebben ajánlhatok. Kérek postafordultával 5 csomag sertéstáport. 31/10, 1900. Tisztelettel **Englisch József,** pályamester, Belixe, Slavonia.

Ezen másolat teljesen egyezik az előttem levő, 4 fillér és 2 filléres bélyeggel ellátott levelezőlapon irt eredetivel. Laibach, 1901. október 3. (Közjegyzői pecsét.) **Plantan Iván,** s. k. közjegyző.

Minden sertésbirtokos megveszi a **Trnkóczy dr sertéstáport,** mely minden kereskedőnél kapható vagy ha nem, úgy postán rendelendő. **Trnkóczy gyogyszertára** Laibach, Krajna. 1 csomag 50 fill. 5 csomag 2 kor.

Készpénz-kölesön birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig. II helyre is, 20-60 évi **törlesztésre.** Birtokos fölmondhat bármikor, pénzintézet nem. **Lebonyolítás 14 nap alatt.** Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtoknyomtatvány.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39.

Tiszteljétek

Páduai Szent Antalt!

Terjesszék az ő tiszteletet!

Erre való eszközök:

„Páduai Szent Antal Lapja”Legkedveltebb hitbuzgalmi folyóirat.
Megjelenik havonta kétszer 16 oldalon.**Ára egész évre 3 korona 20 fillér.**

Van német és tót nyelven is; ezek havonta csak egyszer jelennek meg, azért

áruk egész évre csak két korona.**„Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere”**

Épületes olvasókönyv 235 oldal. Diszes vászonkötésben 6 képpel ára csak 2 kor.

Gazdagnak – szegénynek.

Tanítás az irgalmasságról. Tömeges terjesztésre való füzet. Darabja 12 fillér. Száza 9 korona.

Képes levelező-lapok.

Rajta Szent Antal a Kisdeddal. Darabja 10 fillér; 12 db 1 korona.

Levelző pecsétek:**„Páduai Szent Antal oltalma alatt.”**

Darabja 2 fillér. 50 db 80 fillér.

Szent Antal képe. (Eredeti arcza.)

Remek krétarajz-könyomás. 63 cm. magas; 50 cm. széles. Darabja 1 K 60 fill.

Megrendelhetők a „Magyar Néplap” kiadóhivatalában. Mindent bementve küldünk! Terjesztőknek magas árkezelvény!

Jótéteménynek bizonyul minden családban a —
— Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé használata.

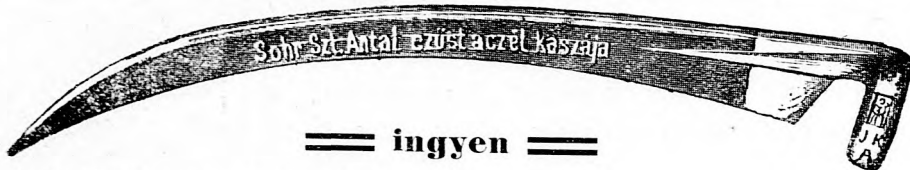
Gondos háziasszonyne képlekedjék tovább ezt az egészséges kávé italt bevezetni.

A legajánlatosabb pótkávé és a legjobb és legkedveltebb pótlás a babkávé helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csak az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a „Kneipp” védjegy és a Kathreiner név rajta áll.

„Szent Antal”

kaszagyár

== ingyen ==

küld bárkinek képes főárjegyzéket a közkedvelt, világhírű és a londoni kiállításon is kitüntetett «Szent Antal» ezüstacél kaszáról. — Egyedüli és kizárólagos szállító és föelárusító

SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill (Somogy megye),
kihez kaszákra vonatkozó mindennemű levelezés intézendő.

A Sohr «Szent Antal» kasza előnyei más kaszával szemben:

1. A Sohr „Szent Antal” kasza a legfinomabb, rafinált, kétszer edzett ezüst-acélból készül, elszállítás előtt minden darab ki lesz kalapálva és kipróbálva a teljes jótállás mellett lesz a gazdaközönségnek átadva.

2. A Sohr „Szent Antal” kasza hajszálvékony pengéjű, de merev, feszes lappal, fölötte röpke és csorbíthatlan élű, a legkeményebb hegyi sarjút épp úgy a legkiszájtabb gabonát is játszva aratja le.

3. A Sohr „Szent Antal” kasza egyszeri fenéssel 200–250 lépésig, egy-

5 db. rendelésnél a posta öllését a kaszagyár fizeti. — 1) drb. rendelésnél a postaköltséget fizeti és egy kaszát ingyen, ráadásul küld. Gyémántacél-beretva három évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

Gyűjtőknek értékes kedvezmény! — A téli hónapok a legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni.

Mindenki kérjen levelezőlapot árjegyzéket!!!

Védjegy

Stephaneum nyomása, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.